

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်

Glossary for Decoding Anti- Corruption Studies

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဘာသာရပ် လေ့လာရာတွင် ရှင်းလင်းလွယ်ကူစေမည့်
ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရလမ်းညွှန်

ဗြူစတကာသာပြန်သူ

မြတ်ဆုသင်း

(MA. Corruption and Governance,UK)

(M.Ed. , Master of Education, Australia)

အမှာစာ

ယနေ့ခေတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် အမျိုးမျိုးသော စိန်ခေါ်မှုများအနက် အဂတိလိုက်စားမှုသည် ကြီးမားသောစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသာမက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးတွင် အစဉ်အလာသဖွယ် အမြစ်တွယ်နေသည့် အဂတိလိုက်စားမှုပြဿနာအား ဖြေရှင်း နိုင်ရေးအတွက် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပါသည်။ အဂတိလိုက်စားမှုသည် အများပြည်သူ ဆိုင်ရာကဏ္ဍသာမက ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတွင်လည်း ကျယ်ပြန့်စွာဖြစ်ပေါ်ပြီး နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးတွင် ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် စနစ်ဆိုးတစ်ခုသဖွယ် နက်ရှိုင်းစွာအမြစ်တွယ်ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး သဘောသဘာဝများ၊ အယူအဆများသည် နိုင်ငံ၊ လူမျိုး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဥပဒေ ကျင့်သုံးမှု၊ နိုင်ငံရေးအယူအဆ၊ စီးပွားရေးအယူအဆများ အပေါ်မူတည်ပြီး တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ အယူအဆကွဲပြားပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတကာတွင် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဘာသာရပ် (Corruption and Anti-Corruption Subject)အား နည်းစနစ်ကျစွာ လေ့လာလျက်ရှိပါသည်။

ထို့ပြင် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားဥပဒေနှင့် သဘာဝသယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု စသည့်ကဏ္ဍပေါင်းစုံနှင့်ဆက်နွှယ်နေပြီး ဝေါဟာရ စကားလုံးအပေါ် ယူဆပုံနှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှုလည်း တစ်သတ်မှတ်တည်းမရှိဘဲ သုတေသနစာတမ်း များ၊ အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာစာအုပ်များတွင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု (Political and Economic Cultures)အပေါ်မူတည်ပြီး တစ်အုပ်နှင့်တစ်အုပ် အနည်းငယ်ကွာခြား ပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် ဒေသတွင်းသာမက ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း၌ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အဂတိ လိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များအား လေ့လာရာတွင် ပိုမိုသဘောပေါက် နားလည် လာစေရေး၊ အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် သိရှိသင့်သည့် သီအိုရီများကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ နားလည်လာစေရေး၊ အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဘာသာဗေဒဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းသည် ပုံမှန်သုံးနေကြဖြစ်သည့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်နှင့် ကွာဟချက်များရှိသောကြောင့် လူတိုင်းရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သဘောပေါက်နားလည်နိုင်စေရေးအတွက် အထောက်အကူပြုစေမည့် ဝေါဟာရများကို ရှာဖွေစုဆောင်းပြီး ၎င်းဝေါဟာရ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အရှင်းလင်းဆုံးဖြင့် မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားသည့်အပြင် လက်တွေ့ဘဝတွင် အသုံးချနိုင်စေရေးအတွက် ဥပမာစာကြောင်းများအား ထည့်သွင်းထားပါသည်။

ဤဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရလမ်းညွှန်သည် တရားမျှတမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော၊ အဂတိလိုက်စားမှုကို လုံးဝလက်သင့်မခံသော လူမှုအသိုက်အဝန်းကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးနယ်ပယ်တွင် လုပ်ကိုင်နေသည့် ပညာရှင်များ၊ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဘာသာရပ်အား လေ့လာနေသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများနှင့် မူဝါဒချမှတ်နေသူများ ဖတ်ရှုသင့်သည့် စာအုပ်ဖြစ်ပြီး ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာလေ့လာမှုများ၊ သုတေသနပြုမှုများ၊ ပညာရပ် ဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲများအတွက် အထောက်အကူပြုမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

လွင်ဦး

ဥက္ကဋ္ဌ

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်

List of Glossary

1. Accountability
2. Access to Information
3. Administrative Corruption
4. Asset Declaration
5. Asset Forfeiture
6. Asset Recovery
7. Ballot Tampering
8. Beneficial Ownership Transparency
9. Bribery
10. Capital Flight
11. Carbon Cowboys
12. Ceasefire Capitalism
13. Civil Society
14. Clientelism
15. Code of Conduct
16. Collusion
17. Compliance
18. Conflict of Interest
19. Conventions
20. Collection Action Problem

21. Corporate Governance
22. Corruption
23. Cronyism
24. Debarment
25. Demand Side
26. Developmental Corruption
27. Disclosure
28. Double Taxation
29. Dutch Disease
30. Embezzlement
31. Ethics
32. Electoral Corruption
33. Environmental Corruption
34. Elite Capture
35. Ethical Universalism
36. Endemic Corruption
37. Enhanced Due Diligences
38. Entrusted Authority
39. Extortion
40. Extradition
41. Facilitation Payment
42. Favoritism
43. Fraud

44. Freeze at Assets
45. Foreign Bribery
46. Funds or Other Assets
47. Ghost Workers
48. Grease Money
49. Governance
50. Game Theory
51. Grand Corruption
52. Illegal Wildlife Trade
53. Illicit Financial Flow
54. Integrity
55. Integrity Icon
56. Integration
57. Institutionalism (Theory)
58. Institutional Corruption
59. Kickback
60. Kleptocracy
61. Layering
62. Legal Person
63. Lobbying
64. Money Laundering
65. National Integrity System
66. Natural Person

67. Nepotism
68. Oligarchy
69. Oversight
70. Passive Bribery
71. Patronage
72. Petty Corruption
73. Placement
74. Pork-Barrel Politics
75. Political Contribution
76. Political Corruption
77. Politically Exposed Persons (PEPs)
78. Political Will
79. Private Sector
80. Principal- Agent Theory
81. Predicate Offence
82. Procurement
83. Proceeds of Crime and Proceeds of Corruption
84. Public Sector
85. Red Flag
86. Revolving Door
87. Resource Curse
88. Reputation Laundering
89. Seizure

90. Sextortion
91. State Capture
92. Systemic Corruption
93. Tax Heaven
94. Trading in Influence
95. Transparency
96. Unexplained Wealth
97. Virtual Asset
98. Vote Buying
99. Weaponized Corruption
100. Whistleblowing
101. Zero-Tolerance

1. Accountability

Definition

The concept that individuals, agencies and organizations (public, private and civil society) are held responsible for executing their powers properly. There are three types of accountability.

- (i) **Diagonal accountability** is when citizens use government institutions to elicit better oversight of the state's actions, and in the process engage in policy-making, budgeting, expenditure tracking and other activities.
- (ii) **Horizontal accountability** subjects public officials to restraint and oversight, or 'checks and balances' by other government agencies (i.e. courts, ombudsman, auditing agencies, central banks) that can call into question, and eventually punish, an official for improper conduct.
- (iii) **Vertical accountability** holds a public official accountable to the electorate or citizenry through elections, a free press, an active civil society, and other similar channels.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီ၊ အေဂျင်စီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ(အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း)မှ ၎င်းတို့၏အာဏာနှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်အပေါ် တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံမှုရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ သီအိုရီအရ တာဝန်ခံမှု၊ တာဝန်ခံရာတွင် ပုံစံ(၃)မျိုးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- (က) **Diagonal Accountability**။ နိုင်ငံသားများသည် အစိုးရဘတ်ဂျက်၊ အသုံးစရိတ်နှင့် အခြားသော ဆောင်ရွက်ချက်များအား ပေါ်လစီချမှတ်ရာတွင်စောင့်ကြည့်နိုင်ရေး၊ အစိုးရ၏ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပိုမိုစောင့်ကြည့်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရ၏အဖွဲ့အစည်း များမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

- (ခ) **Horizontal Accountability**။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော(တရားရုံး၊ ခုံသမာဓိရုံး၊ စာရင်းစစ်ရုံး၊ ဗဟိုဘဏ်)စသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ အစိုးရအရာရှိများ၏ မလျော်ကန်သောအပြုအမူအပေါ် စောင့်ကြည့်ကွပ်ကဲခြင်း၊ ခေါ်ယူမေးမြန်းခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း။
- (ဂ) **Vertical Accountability**။ တက်ကြွသော အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ လွတ်လပ်သော သတင်းအဖွဲ့များ၊ ရွေးကောက်ပွဲများမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံသားနှင့် ရွေးကောက်ပွဲအပေါ် အစိုးရအရာရှိများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံစေခြင်း။

Examples in Practice

- A. The autonomous state authorities with equivalent responsibilities has created **horizontal accountability** and allowed for a separation of powers among state agencies, which are constitutionally empowered to take action against one another when required.
- B. Strong **accountability mechanisms** reduce opportunities for corruption in government contracts. Without **accountability**, public officials may misuse resources without fear of punishment.

2. Access to Information

Definition

The right by law — often through freedom of information legislation (acts or laws) — to access key facts and data from the government and any public body. Although budgets, project approvals, and evaluations are typically published, citizens can petition for more materials to be released.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဥပဒေကြောင်းအရ သတင်းအချက်အလက်များသုံးစွဲခွင့် - လွတ်လပ်စွာ သတင်းအချက်အလက်များသုံးစွဲခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပြုရေးမှတ်တမ်းဆင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာဌာနများနှင့် အစိုးရထံမှ သတင်းအချက်အလက်များအား သုံးစွဲခွင့်ကို ဆိုလိုပါသည်။ Budget ၊ Project အတည်ပြုမှုများနှင့် လေ့လာအကဲဖြတ်ချက်များအား ပုံမှန်အားဖြင့် ထုတ်ပြန်ထားသော်လည်း အများပြည်သူ(နိုင်ငံသား)များသည် သတင်းအချက်အလက်များအား ပိုမိုရရှိရန် တောင်းခံနိုင်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. In some countries, **Access to Information Act** allows citizens to request online any public record from a federal body, with the exception of documents considered threatening to the security, economic, domestic, or international affairs of the country.
- B. **Access to information laws** allow citizens to request public records, helping to prevent corruption.

3. Administrative Corruption

Definition

Corruption occurred at the interface between the state, represented by public officials/bureaucrats in decision-making positions and the public/citizens when they need a service.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သည့် ရာထူးနေရာရရှိထားသော အစိုးရအရာရှိများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုရယူလိုသော ပြည်သူများအကြားတွင် ဖြစ်ပွားသော အဂတိလိုက်စားမှုမျိုးကို ဆိုလိုပါသည်။

Examples in Practice

- A. **Administrative corruption** has severely hindered the country's development, as government officials frequently demand bribes to process permits.
- B. Due to widespread **administrative corruption**, many public services remain inefficient and inaccessible to ordinary citizens.

4. Asset Declaration

Definition

A requirement in law or regulations for individuals holding public office to declare their total assets, sometimes known as asset and interest disclosure (**AID**).

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရဌာနများတွင် ရာထူး၊ အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီသည် ၎င်းတို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှုစုစုပေါင်းအား ကြေညာရန်အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဥပဒေများကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်အား **Asset and Interest Disclosure** ဟု လည်းခေါ်ဆိုပါသည်။

Examples in Practice

- A. The anti-corruption agency is reviewing the **asset declarations** of top government officials.
- B. Requiring politicians to file **asset declarations** helps to prevent illicit enrichment.

5. Asset Forfeiture

Definition

The seizure and confiscation of assets linked to a crime, usually because they were used in committing the crime, or derived from it.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် သို့မဟုတ် ပြစ်မှုနှင့်ဆက်နွှယ်သည့် ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. The police used asset **forfeiture** laws to seize the drug dealer's property and luxury vehicles.
- B. Authorities ordered the asset **forfeiture** of all properties linked to the fraudulent investment scheme.

6. Asset Recovery

Definition

The legal process of a country, government and/or its citizens to recover state resources stolen through corruption by current and past regimes, their families and political allies.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ယခင်နှင့် လက်ရှိအုပ်ချုပ်သူ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ ၎င်းတို့၏မိသားစုများနှင့် နိုင်ငံရေးမိတ်ဖက်များ၏ အဂတိလိုက်စားမှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိထားသော ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းများ၊ အရင်းအမြစ်များအား နိုင်ငံတော်နှင့် ၎င်းနိုင်ငံသားများမှ တရားဝင်ပြန်လည်သိမ်းယူရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ခေါ်ဆိုသည်။

Examples in Practice

- A. The banks returned to the nation through the **asset recovery** process after the account holders failed to prove that their funds were acquired 'legitimately'.
- B. The company implemented an **asset recovery** program to reclaim unused equipment and resell it, reducing overall operational costs.

7. Ballot Tampering

Definition

Ballot tampering refers to the illegal interference with the voting process or election ballots, aimed at altering the results of an election. This can include actions like destroying, changing or miscounting ballots, or manipulating electronic voting systems.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မဲလက်မှတ်ဖျောက်ဖျက်ခြင်း/မဲခိုးခြင်းဆိုသည်မှာ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို ပြောင်းလဲစေရန် ရည်ရွယ်၍ မဲပေးခြင်း သို့မဟုတ် မဲပေးသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို တရားမဝင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာမဲပေးခြင်းစနစ်ကို ကြိုးကိုင်ခြယ်လှယ်ခြင်း၊ မဲများမှားယွင်း ရေတွက်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲဖျက်ဆီးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

Examples in Practice

- A. The authorities arrested several people suspected of **ballot tampering** during the local elections.
- B. **Ballot tampering** is a serious crime that can invalidate the results of an election.
- C. Observers reported instances of **ballot tampering** in some polling stations.

8. Beneficial Ownership Transparency

Definition

The principle that information relating to the individual or entity who ultimately controls, owns or benefits from a trust, company or other corporate vehicle should be publicly available. BOT lies at the heart of recent efforts to combat money laundering, illicit financial flows and corrupt capital. The underlying aim is to give greater insight into the ultimate beneficial owners (UBOs) of assets which are often notionally owned by shell companies and anonymous trusts, but whose genuine owners have their identities hidden by these opaque structures. The concept, therefore, goes beyond simple legal ownership to encompass ultimate ownership of assets such as property, companies, investments and luxury goods like yachts.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အမှန်တကယ် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူအား ပွင့်လင်းမြင်သာစွာချပြခြင်း။ ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အခြားသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၏ အကျိုးအမြတ်နှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ အဖွဲ့အစည်းပိုင်မော်တော်ယာဉ်များအား နောက်ကွယ်မှ အမှန်တကယ်ပိုင်ဆိုင်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အများပြည်သူအား ပွင့်လင်းမြင်သာစွာချပြခြင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။ အဂတိလိုက်စားခြင်းမှ ရရှိလာသော ငွေကြေးများ၊ တရားမဝင် ငွေကြေးစီးဆင်းမှုနှင့် ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရာတွင် **Beneficial Ownership Transparency (BOT)**သည် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ BOT ၏အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အယောင်ပြကုမ္ပဏီများ၊ အမှန်တကယ်ပိုင်ဆိုင်သူ၏အမည်ကို လျှို့ဝှက်ထားသော ကုမ္ပဏီများ၊ အကျိုးအမြတ် အမှန်တကယ်ရရှိနေသူအား ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် BOT သည် ဥပဒေအရ ပိုင်ဆိုင်မှုဟူသော ရိုးရှင်းသည့်အဓိပ္ပာယ်ထက် ကုမ္ပဏီများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ဇိမ်ခံပစ္စည်း စသည့်ပိုင်ဆိုင်မှုများ၏ အမှန်တကယ်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူကို ဆိုလိုပါသည်။

Examples in Practice

- A. Without **beneficial ownership transparency**, shell companies can be used for money laundering.
- B. International watchdogs urge countries to adopt stricter **beneficial ownership transparency** regulations.

9. Bribery

Definition

The offering, promising, giving, accepting or soliciting of an advantage as an inducement for an action which is illegal, unethical or a breach of trust. Inducements can take the form of gifts, loans, fees, rewards or other advantages (taxes, services, donations, etc.)

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ငွေကြေး၊ တံစိုးလက်ဆောင်၊ ဧည့်ခံပြုစုခြင်းအပါအဝင် တရားမဝင်သော အခြားခံစားခွင့်များအား ရယူခြင်း၊ ပေးခြင်း၊ လက်ခံခြင်း၊ ကတိကဝတ်ပြုခြင်း၊ တရားမဝင်သော ကျင့်ဝတ်နှင့် မညီသော သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှုကို ချိုးဖျက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ။ အကျိုးအမြတ်ရရှိစေခြင်းအလို့ငှာ သွေးဆောင်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် ဆုတံဆိပ်ပေးအပ်ခြင်း၊ အဖိုးအခငွေ၊ ချေးငွေ၊ လက်ဆောင်နှင့် အခြားအကျိုးအမြတ်(အခွန်၊ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် လှူဒါန်းခြင်း)တို့ ပါဝင်သည်။

Examples in Practice

- A. More than 15 percent of respondents to a national household survey reported that they paid **a bribe** when trying to (re)connect to the public water system.
- B. **Bribery** in the judicial system undermines fairness and denies justice to ordinary citizens. Many companies enforce strict **anti-bribery** policies to ensure ethical business practices.

10. Capital Flight

Definition

It means the movement of large sums of money out of a country. This movement can be legal (for example investors withdraw their money because of a political crisis and a lack of confidence in the economic situation) or illegal. Illegal capital flight often concerns money earned through criminal activity, and the intention is that the money disappears from any record in the country of origin. Any earnings on it are not usually returned to the country of origin.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ငွေကြေးပမာဏအမြောက်အမြားသည် အခြားနိုင်ငံသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားခြင်း။ အဆိုပါ ရွှေ့ပြောင်းမှုဖြစ်စဉ်သည် တရားဝင် သို့မဟုတ် တရားမဝင်ဖြစ်နိုင်သည်။ (ဥပမာ - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် နိုင်ငံရေးအခြေအနေကြောင့်ဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ယုံကြည်မှု မရှိတော့၍ဖြစ်စေ၊ ငွေများကို တရားဝင် သို့မဟုတ် တရားမဝင်ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) တရားမဝင်ငွေကြေးပမာဏအမြောက်အမြား ရွှေ့ပြောင်းသွားခြင်းတွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ ငွေကြေးများ မူလတည်ရှိရာ ဇာစ်မြစ်နိုင်ငံ၏ မှတ်တမ်းများမှ ပျောက်ကွယ်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ မူလတည်ရှိရာ ဇာစ်မြစ်နိုင်ငံသို့ ၎င်းငွေကြေးနှင့် ငွေကြေးမှရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များ ပြန်လည်ရောက်ရှိတော့မည် မဟုတ်ပါ။

Examples in Practice

- A. The country experienced severe **capital flight** as investors moved their money to safer markets.
- B. Corruption scandals led to **capital flight**, as wealthy individuals transferred their assets abroad.

11. Carbon Cowboys

Definition

Unscrupulous entrepreneurs who attempt to acquire rights to carbon in rainforests. They gain the rights by signing indigenous communities to unfair contracts. They often aim to sell on the rights to investors for a quick profit.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မိုးသစ်တောများတွင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် လျော့ချရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ရရှိသည့် အခွင့်အရေး(Rights to Carbon)ကို ရယူရန် ကြိုးစားသည့် ကျင့်ဝတ်နှင့်မညီသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များကို ခေါ်ဆိုသည်။ အဆိုပါ ကျင့်ဝတ်မလိုက်နာသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များသည် ဒေသတွင်းနေ ဌာနေဒေသခံအသိုက်အဝန်းများနှင့် မျှတမှုမရှိသော စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုရေးထိုးပြီး Rights to Carbon ကို ရယူရန် ကြိုးပမ်းသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းရှင်များသည် အကျိုးအမြတ်ရစေရန် အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်သူများထံသို့ Rights to Carbon ကို ပြန်လည်ရောင်းချပါသည်။

Examples in Practice

- A. Many environmental activists warn that **Carbon Cowboys** exploit carbon credit markets without genuinely reducing emissions.
- B. Governments are tightening regulations to prevent **Carbon Cowboys** from profiting off fake carbon offset schemes.

12. Ceasefire Capitalism

Definition

Ceasefire capitalism refers to a form of corruption where governments or powerful elites tolerate illegal or unethical business practices in exchange for political stability or economic growth. This often happens in regions with ongoing conflicts, where authorities make deals with businesses, warlords, or criminal networks to maintain control.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

စီးပွားရေးတိုးတက်မှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုရရှိစေရေးအတွက် အစိုးရနှင့် အာဏာရှိသူ အထက်တန်းလွှာတို့ကြား ကျင့်ဝတ်နှင့်မညီသော သို့မဟုတ် တရားမဝင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးစေသော အဂတိလိုက်စားမှုပုံစံကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ အဆိုပါအဂတိလိုက်စားမှုပုံစံကို ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသများတွင် စစ်ဘုရင်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ရာဇဝတ်ဂိုဏ်းကွန်ရက် များနှင့် အာဏာပိုင်များအကြား ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးအတွက် အပေးအယူလုပ်သည့်ပုံစံအဖြစ် သုံးပါသည်။

Examples in Practice

- A. The government's reliance on **ceasefire capitalism** allowed corrupt businesses to operate freely in exchange for political loyalty. Critics argue that **ceasefire capitalism** prioritizes economic deals over justice, allowing warlords to profit from corrupt activities.
- B. In some post-conflict zones, **ceasefire capitalism** has led to illegal resource extraction and environmental destruction.

13. Civil Society

Definition

The arena, outside of the family, state and market, where people associate to advance a common set of interests. Voluntary and community groups, Non-governmental Organizations (NGOs), trade unions, and faith-based organizations are commonly included in this sphere, making the term broader than an NGO.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မိသားစု၊ နိုင်ငံတော်၊ ဈေးကွက် စသည်တို့အတွက် အကျိုးအမြတ်တစ်စုံတစ်ခု ရရှိရန် အတူတကွဆောင်ရွက်နေကြသော အဖွဲ့အစည်းမျိုးမဟုတ်ပါ။ ပရဟိတလူမှုအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း၊ ကုန်သွယ်မှုအဖွဲ့၊ ယုံကြည်မှုကို အခြေခံထားသောအဖွဲ့အစည်းများကို Civil Society ဟုခေါ်ဆိုသည်။ အဆိုပါစကားလုံးသည် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (Non-governmental Organization) ဟူသည့် စကားလုံးထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. **Civil society organizations** played a key role in exposing the corruption scandal involving high-ranking officials.
- B. Without a strong **civil society**, corrupt politicians can manipulate the system without fear of consequences.

14. Clientelism

Definition

An informal exploitative system of exchanges (of resources, services, favours) between a wealthier and/or more powerful "patron" or "boss" and less wealthy/weaker "clients" or "followers." Such systems are typically found in settings where formal governance structures fail to provide adequate resources, leaving poor and/or marginalized members of society to seek assistance from powerful figures that can deliver them. The corruption dimension is clear when the "patron" becomes an elected official who distributes resources under his/her control inequitably (abusing his/her entrusted power), as a reward for electoral support (private benefit). Sometimes, this system may not involve the elected officials directly, but may nevertheless undermine formal rules and institutions, including efforts to combat corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး အာဏာရှိသော သူဌေး၊ အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်များနှင့် ဆင်းရဲသည့် လူတန်းစားအကြားတွင် အရင်းအမြစ်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ မျက်နှာသာပေးခြင်း အစရှိသည့်ပုံစံ အမျိုးမျိုးသောကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း။ ၎င်းစနစ်တွင် အာဏာပိုင်များမှ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ အကူအညီ၊ အထောက်အပံ့လိုအပ်နေသော ဆင်းရဲသား၊ လူနည်းစုများအား ချန်လှပ်ထားခြင်း၊ သင့်တော်သည့် အရင်းအမြစ်များ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မှုမရှိသော ပုံစံမကျသည့် အစိုးရ စနစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ၎င်းစနစ်တွင် ငွေကြေးကြွယ်ဝချမ်းသာပြီး ရွေးကောက်ပွဲတွင် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည့် သူဌေးသည် ဆုလာဘ်အနေဖြင့် ရွေးကောက်ခံအစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာပြီး ၎င်းသည် ယုံကြည်စွာ အပ်နှင်းထားသောအာဏာကို အသုံးပြု၍ ရင်းမြစ်များကို မမျှမတစီမံခန့်ခွဲကြပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အဆိုပါစနစ်တွင် ရွေးကောက်ခံအစိုးရ အရာရှိကြီးများသည် တိုက်ရိုက် ပါဝင်ပတ်သက်နေခြင်းမရှိ သော်လည်း **Clientelism** စနစ်သည် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်အပါအဝင် ဥပဒေစည်းမျဉ်းများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)ကို အားနည်းစေပါသည်။

Examples in Practice

- A. **Clientelism** weakens democracy by prioritizing personal loyalty over fair governance.
- B. Political parties in the country rely on **clientelism**, offering government jobs to their supporters.

15. Code of Conduct

Definition

Statement of principles and values that establishes a set of standards for how an organization, government body, company, affiliated group, or individual will behave, including minimal levels of compliance and disciplinary actions for the organization, its staff, and its volunteers.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရရုံးဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုမ္ပဏီများ၊ ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဝန်ထမ်းများမှ လိုက်နာရမည့် အခြေခံကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများ၊ လိုက်နာရန် လိုအပ်သည့် စံတန်ဖိုးများကိုခေါ်ဆိုသည်။

Examples in Practice

- A. The federal government has adopted a **‘Code of Conduct’** for Ministers and Special Advisers engaged in government business dealings to ensure that the actions and behavior of public officers conform to the highest standards of public morality and accountability.
- B. Employees must follow the company’s **Code of Conduct**, which prohibits accepting bribes from suppliers.

16. Collusion

Definition

A secret agreement between parties, in the public and/or private sector, to conspire to commit actions aimed to deceive or commit fraud with the objective of illicit financial gain.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရကဏ္ဍ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများရှိ အဖွဲ့အစည်းများအကြား တရားမဝင်ငွေကြေးရရှိရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လိမ်လည်မှုကျူးလွန်နိုင်ရန် လျှို့ဝှက်သဘောတူညီမှုပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

Examples in Practice

- A. The construction firms were fined for **collusion** after rigging bids for public infrastructure projects.
- B. Investigators uncovered **collusion** between government officials and private companies in a major corruption scandal.

17. Compliance

Definition

It refers to the procedures, systems or departments within public agencies or companies that ensure all legal, operational and financial activities are in conformity with current laws, rules, norms, regulations and standards.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အများပြည်သူဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေ၊ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ငွေကြေးကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်နေမှုစနစ်သည် နိုင်ငံတော်မှ ပြဋ္ဌာန်းထားသော လက်ရှိကျင့်သုံးနေသည့် ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းကမ်းများ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ၊ စံနှုန်းများအား လိုက်နာမှုရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. The company strengthened its **compliance** policies to prevent corruption in its international operations.
- B. Government agencies conduct regular **compliance** audits to detect fraud and misconduct.

18. Conflict of Interest

Definition

A situation where an individual or the entity for which they work, whether a government, business, media outlet or civil society organization, is confronted with choosing between the duties and demands of their position and their own private interests.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရဌာန၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ မီဒီယာအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရား၊ နေရာ၊ ရာထူးဌာနနှင့် ကိုယ်ကျိုးကိစ္စများအကြား ရွေးချယ်ရန် ခက်ခဲလာသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်(အကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခ)ကို ဆိုလိုသည်။

Example in Practice

- A. The minister resigned after allegations of a **conflict of interest** in awarding government contracts to his family’s company.
- B. A **conflict of interest** arises when a judge presides over a case involving a business they have shares in.

19. Conventions

Definition

International and regional agreements signed or formally adopted through ratification by multiple states that establish rules and standards on issues that are typically cross-border in nature and require a common approach for effective, multilateral cooperation.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သဘောတူညီမှုနည်းလမ်း ရရှိနိုင်ရေး စံနှုန်း၊ စည်းမျဉ်းများချမှတ်ပြီး အဖွဲ့ဝင်အသီးသီးမှ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လက်မှတ် ရေးထိုးထားသည့် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်း သဘောတူညီမှုစာချုပ်များဖြစ်ပြီး နိုင်ငံနယ်နိမိတ် များကို ကျော်လွန်ကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ဖြစ်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. With 140 government signatories, the United Nations **Convention** against Corruption(UNCAC) is the first international anti-corruption instrument that legally binds acceding and ratifying countries to implement far-reaching reforms and establish a common stance for efforts to combat corruption.
- B. The multilateral conventions on corruption include the OECD Anti-Bribery **Convention**, the African Union **Convention** on Preventing and Combating Corruption and the Inter-American **Convention** on Corruption.

20. Collective Action Problem

Definition

When many people—like citizens, government officials, or businesses—would all gain if corruption were reduced. However, each person often chooses not to act against it or continues being corrupt because they believe others will stay corrupt, or they feel the personal cost of resisting is too high. This means corruption goes on, even though it harms everyone.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် အဂတိလိုက်စားမှုကျဆင်းလာပါက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အစိုးရ ဝန်ထမ်းများနှင့် နိုင်ငံသားအားလုံးသည် ကောင်းကျိုးများစွာရရှိနိုင်မည်ကို ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးမှ နားလည်လက်ခံသိရှိကြပါသည်။ သို့သော် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီက အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် အဂတိလိုက်စားမှုများအား ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခြင်းများရှိကြပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိမိမဟုတ်သော အခြားသူ များက အဂတိလိုက်စားမြဲလိုက်စားနေမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆနေခြင်း သို့မဟုတ် အဂတိလိုက်စားမှု အား တားဆီးတိုက်ဖျက်လိုက်ပါက လူတစ်ဦးချင်းစီမှရရှိမည့် သီးခြားကုန်ကျစရိတ် အန္တရာယ်/ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု (ကိုယ်ကျိုးစီးပွားများနစ်နာမှု)မှာ အလွန်မြင့်မားလာမည်ဟု ယူဆနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဂတိလိုက်စားမှုသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီအတွက် ထိခိုက်စေနိုင်ကြောင်း သိရှိ သော်လည်း အဂတိလိုက်စားမှုအား တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ခြင်းမရှိဘဲ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

Examples in Practice

- A. In many countries, **the collective action problem** in corruption prevents reforms, since each citizen assumes that others will continue paying bribes even if they personally stop.
- B. The police force suffered from **a collective action problem** in corruption, where officers accepted bribes because they expected their colleagues to do the same.
- C. Breaking **the collective action problem** in corruption requires building trust that others will also comply with rules and reject corrupt practices.

21. Corporate Governance

Definition

Procedures and processes for how private sector organizations are directed, managed, and controlled. It includes the relationships between, responsibilities of, and legitimacy among different stakeholders (Board of Directors, management, shareholders and other interested groups).

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍရှိ အဖွဲ့အစည်းများအား ညွှန်ကြားရန်၊ စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် ထိန်းချုပ်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များကို ခေါ်ဆိုသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အမျိုးမျိုးသော Stakeholder များ (ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ရှယ်ယာပိုင်ရှင်နှင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိသော အုပ်စုများ)၏ တာဝန်ယူ တာဝန်ခံမှု၊ ဥပဒေပြုမှု စသည့်ပတ်သက်ဆက်နွှယ်မှုများ ပါဝင်သည်။

Example in Practice

- A. Weak **corporate governance** in the company led to massive financial fraud and regulatory penalties.
- B. The new CEO implemented stricter **corporate governance** policies to prevent corruption and mismanagement.

22. Corruption

Definition

The abuse of entrusted power for private gain. Corruption can be classified as grand, petty and political, depending on the amounts of money lost and the sector where it occurs. Also see ‘grand corruption’, ‘petty corruption’ and ‘political corruption. The meaning of the corruption is varied according to the country, culture, politics, and beliefs.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ယုံကြည်စွာအပ်နှံထားသော အခွင့်အာဏာကို ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုခြင်း၊ အဂတိလိုက်စားမှုများအား ကြီးမားသောအဂတိလိုက်စားမှု၊ အသေးစားအဂတိလိုက်စားမှုနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အဂတိလိုက်စားမှုဟူ၍ (၃)မျိုးခွဲခြားထားပြီး အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်ပွားသော ကဏ္ဍ၊ ငွေကြေးဆုံးရှုံးမှု အပေါ် မူတည်ပါသည်။ အဂတိလိုက်စားမှု၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်သည် နိုင်ငံ၊ လူမျိုး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ နိုင်ငံရေးအယူအဆနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုအပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ကွဲပြားသွားပါသည်။

Example in Practice

- A. The government launched an anti-**corruption** task force to investigate bribery in public contracts.
- B. The international organization ranked the country among the worst in **corruption** perception.

23. Cronyism

Definition

It means the favorable treatment of friends and associates in the distribution of resources and positions. The concept is related to **nepotism**, where the favorable treatment extends to family members. (See also **patronage**.)

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ရာထူးအာဏာနှင့် နိုင်ငံ၏အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေရာတွင် မိတ်ဆွေ၊ သူငယ်ချင်း၊ မိမိနှင့် ဆက်စပ်သောအသင်းအဖွဲ့များအား မျက်နှာသာပေးသည့်ပုံစံဖြစ်ပြီး Nepotism ၊ Patronage စသော စကားလုံးတို့နှင့် သဘောသဘာဝ ဆက်နွှယ်နေပါသည်။

Examples in Practice

- A. The new administration was accused of **cronyism** after appointing unqualified friends to key government positions.
- B. Many talented employees left the company due to **the CEO's cronyism** in promoting his close friends.

24. Debarment

Definition

Procedure where companies and individuals are excluded from participating or tendering projects. Governments and multilateral agencies use this process to publicly punish businesses, NGOs, countries or individuals found guilty of unethical or unlawful behaviors.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ကုမ္ပဏီနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီအား တင်ဒါ Project များတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ ဥပဒေကြောင်းအရ မညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ကိုယ်ကျင့်တရား ကျင့်ဝတ်မလိုက်နာသော ကုမ္ပဏီ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များအား အစိုးရနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ လူသိရှင်ကြားအပြစ်ပေးခြင်း။

Examples in Practice

- A. Due to allegations of corruption, the supplier was placed on a **debarment** list and banned from future projects.
- B. Cross-**debarment** agreements prevent corrupt firms from bidding on contracts across multiple international agencies.

25. Demand Side

Definition

The demand side of the bribe (also known as "passive" bribery) focuses on the person or entity soliciting or receiving the bribe.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လားဘ်ပေးလားဘ်ယူမှု ပြုလုပ်ရာတွင် လားဘ်ယူသူ၊ လားဘ်ပေးရန် တောင်းဆိုသူဘက်။ လားဘ်လာဘ ရယူသူဘက်ကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. **Demand-side** corruption occurs when public officials solicit bribes in exchange for government services.
- B. To combat **demand-side corruption**, stricter penalties were introduced for officials who request illegal payments.

26. Developmental Corruption

Definition

Developmental corruption refers to forms of corruption that, while formally illegal or unethical, are argued to facilitate economic growth or development under certain institutional conditions. The developmental corruption may channel resources into productive investment, industrialization, and infrastructure, especially in developmental states. This contrasts with **predatory corruption**, which undermines growth by diverting resources solely for private gain.

A useful way to analyze developmental corruption through “the China Glided age” written by Professor Dr. **Yuen Yuen Ang**. There are differences between “speed money” and “access money.”

Speed money refers to small bribes paid to low- or mid-level officials to “speed up” services, permits, or paperwork that citizens or businesses are already entitled to. This type of corruption creates delays, inefficient, and growth-reducing in public service delivery.

Access money, on the other hand, involves large, elite-level transactions between political and business actors, such as the exchange of capital, contracts, or policy favors in return for political loyalty or investment. While still corrupt, access money can stimulate economic growth if it incentivizes long-term business investment, infrastructure building, and industrialization.

Developmental corruption, though ethically problematic, may function as a catalyst for modernization and state-building when embedded within strong institutional arrangements.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုဖြစ်ပေါ်စေသော အဂတိလိုက်စားမှုပုံစံ (**Developmental Corruption**) ဆိုသည်မှာ အဂတိလိုက်စားမှုသည် တရားမဝင်သော၊ ကျင့်ဝတ်နှင့်မလျော်ညီသော ဆောင်ရွက်မှုဟု ဆိုသော်လည်း အဆိုပါအဂတိလိုက်စားမှုသည် အချို့အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ အခြေအနေတွင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် နိုင်ငံတိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေပြုနိုင်ငံများတွင် **Developmental Corruption** သည် စက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှု၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများတိုးတက်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဤအဂတိလိုက်စားမှု

အမျိုးအစားသည် ကိုယ်ကျိုးတစ်ခုတည်းအတွက်သာ အရင်းမြစ်များအား ရယူသုံးစွဲပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသော **Predatory Corruption** ဟုခေါ်သည့် အဂတိလိုက်စားမှု အမျိုးအစားနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ပါသည်။

Professor Dr. Yuen Yuen Ang ရေးသားသော “**The China Gilded Age**” စာအုပ်မှတစ်ဆင့် **Developmental Corruption** ကို သုံးသပ်ခြင်းမှာ အသုံးဝင်သောနည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အဆိုပါစာအုပ်တွင် **Developmental Corruption** အား ရှင်းလင်းစွာနားလည်နိုင်စေရေးအတွက် “**Speed money**” နှင့် “**Access money**” ဆိုသော အဂတိလိုက်စားမှုပုံစံနှစ်မျိုး၏ ကွာခြားချက်အား ဖော်ပြထားပါသည်။

Speed money ဆိုသည်မှာ ဝန်ဆောင်မှု၊ လိုင်စင်နှင့် သက်ဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်း လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို မြန်ဆန်စေရန် ပြည်သူလူထု သို့မဟုတ် စီးပွားရေးသမားများမှ အငယ်တန်း သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အဆင့် အရာရှိများသို့ ပေးရသော အသေးစားလာဘ်ငွေမျိုးကို ခေါ်ဆိုသည်။ အဆိုပါ အသေးစားအဂတိလိုက်စားမှုသည် ပြည်သူ့ရေးရာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း၊ ထိရောက်မှုနည်းပါးခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေခြင်း စသည့် အကျိုးဆက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သည်။

Access money ဟူသောအဂတိလိုက်စားမှုတွင် နိုင်ငံရေးသမားများနှင့် စီးပွားရေးသမားများ အကြားတွင် နိုင်ငံရေးသမားနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာရရှိရေးအတွက် အလဲအလှယ်သဘောအရ ငွေလုံးငွေရင်းများ၊ ကန်ထရိုက်သဘောတူညီမှုစာချုပ်များ သို့မဟုတ် မူဝါဒရေးရာ အဆင်ပြေစေရေး ဖန်တီးပေးမှုများရှိပါသည်။ အဂတိလိုက်စားမှုဆိုသော်ငြားလည်း **Access money** ဟူသော အဂတိလိုက်စားမှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုဖြစ်စေပြီး ရေရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှု၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအား ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ **Developmental Corruption** သည် ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ပြဿနာတစ်ရပ်ဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း ခေတ်မီအားကောင်းခိုင်မာသည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် တည်ဆောက်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုသော အဂတိလိုက်စားမှုမျိုးဖြစ်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. Some scholars argue that **developmental corruption** in Taiwan helped accelerate infrastructure development and economic modernization.
- B. Unlike predatory corruption, which destroys trust and institutions, **developmental corruption** can, under certain conditions, promote industrialization.
- C. In China’s reform era, **developmental corruption** enabled local officials to use illicit gains for productive investment in factories and roads.

27. Disclosure

Definition

Provision of information as required under law or in good faith, regarding activities of a private individual, public official, company or organisation. Information can include a political candidate’s assets, a company’s financial reports, an NGO’s donors or a whistleblower’s accusations.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီ၊ အစိုးရအရာရှိများ၊ ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဆောင်ရွက်နေမှု နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေကြောင်းအရ သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှုအရ ၎င်းတို့၏ သတင်းအချက်အလက် များကို ဖွင့်ဟခြင်း၊ အဆိုပါသတင်းအချက်အလက်များတွင် နိုင်ငံရေးသမား(အလောင်းအလျာ) များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအရင်ခံစာများ၊ NGO အဖွဲ့အစည်းအား အထောက်အပံ့ပေးသူများ သို့မဟုတ် အများပြည်သူအကျိုးငှာ သတင်းပေးသူ၏ စွပ်စွဲချက်များ ပါဝင်သည်။

Examples in Practice

- A. The government introduced **strict disclosure laws** requiring officials to declare their financial assets annually.
- B. **A lack of disclosure** in political funding has led to concerns about corporate influence in policymaking.

28. Double Taxation

Definition

Double taxation is a principle by which a taxpayer is taxed twice for the same asset or income. It happened when tax jurisdictions overlap and a transaction, asset or income is taxed in both. Double taxation agreements are conventions aiming to eliminate double taxation of residents.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အခွန်ဆောင်သူဘက်မှ တူညီသည့်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝင်ငွေအပေါ် အခွန်နှစ်ကြိမ်ဆောင်ရခြင်း၊ စည်းမျဉ်း၊ အခွန်ဆိုင်ရာတရားစီရင်ပိုင်ခွင့်တွင် နှစ်ကြိမ်ထပ်သွားသောအခါ ဝင်ငွေခွန်၊ ပစ္စည်းခွန် ပေးဆောင်ခြင်းနှင့် ငွေကြေးလွှဲပြောင်းမှုတွင် နှစ်ကြိမ်ထပ်သွားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပွားတတ်ပါသည်။

Double Taxation ဆိုင်သော သဘောတူညီမှုစာချုပ်များချုပ်ဆိုခြင်းသည် နိုင်ငံတွင်း နေထိုင်သူများ အခွန်နှစ်ကြိမ်တောင်းခံခြင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. Corrupt officials often manipulate tax laws, leading to illegal **double taxation** that burdens businesses and individuals.
- B. In some cases, **double taxation** is used as a tool for corruption, where officials demand extra payments to "reduce" a company's tax liabilities.

29. Dutch Disease

Definition

Dutch disease is an economic term that describes the negative effects on a country's economy when a natural resource boom (such as oil or gas discoveries) leads to a decline in other sectors, especially manufacturing and agriculture.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Dutch Disease သည် စီးပွားရေးဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရတစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတ(ရေနံ၊ ဓါတ်ငွေ့)ထွက်ရှိမှုအပေါ် ၎င်း၏စီးပွားရေးမှာ မှီခိုထားသောအခါ စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း အစရှိသည့်ကဏ္ဍများတွင် ကျဆင်းလာပြီး စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အနုတ်လက္ခဏာဆောင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

Examples in Practice

- A. The country experienced **Dutch disease** after discovering oil, leading to a collapse in its manufacturing sector.
- B. Economists warned that heavy reliance on natural gas exports could trigger **Dutch disease**, harming local industries. To prevent **Dutch disease**, the government invested resource revenues into infrastructure and education.

30. Embezzlement

Definition

When a person holding office in an institution, organisation or company dishonestly and illegally appropriates, uses or traffics the funds and goods they have been entrusted with for personal enrichment or other activities.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရရုံးဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများတွင် ရာထူးတာဝန် ယူထားသူတစ်ဦးသည် ၎င်းတို့ကို ယုံကြည်စွာ တာဝန်ပေးအပ်နှံထားသော ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းများအား မရိုးဖြောင့်စွာဖြင့် တရားမဝင်အသုံးပြုနေခြင်း သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားပြုနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. The former mayor is facing trial for **embezzlement** of public money meant for infrastructure projects.
- B. **Embezzlement** scandals have an impact on the public's trust in government institutions.

31. Ethics

Definition

Based on core values, a set of standards for conduct in government, companies and society that guides decisions, choices and actions.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဘုံစံတန်ဖိုး (ပင်မစံတန်ဖိုး) အပေါ်အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်၊ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့က လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် စံတန်ဖိုးအဆင့်အတန်း။

Examples in Practice

- A. A strong **ethics** policy in government agencies helps prevent bribery and corruption.
- B. The company introduced a new **ethics** code to ensure fair and honest business practices.

32. Electoral Corruption

Definition

Electoral corruption refers to illegal or unethical activities that undermine the fairness, transparency, or integrity of an election. This can include vote buying, ballot tampering, intimidation of voters, misreporting of results, or misuse of government resources to influence an election.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အဂတိလိုက်စားမှုသည် ကျင့်ဝတ်လိုက်နာခြင်းမရှိသော၊ တရားမဝင်သော ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားမျှတမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုကို လျော့နည်းစေပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အဂတိလိုက်စားမှုတွင် မဲဝယ်ယူခြင်း၊ မဲစာချိုးဖောက်ခြင်း၊ မဲဆန္ဒရှင်များကို ဖိအားပေးခြင်း၊ မဲရလဒ်ကို ပြောင်းလဲအစီရင်ခံခြင်း သို့မဟုတ် အစိုးရအရင်းအမြစ် များကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း စသည်ဖြင့် ပါဝင်သည်။

Examples in Practice

- A. **Electoral corruption** threatens the legitimacy of democratic governments.
- B. Many countries have implemented strict laws to combat **electoral corruption**.

33. Environmental Corruption

Definition

Environmental corruption is related to the protection of the environment, a term which embraces the natural world in terms of land, air and water as well as the resources (flora and fauna) that depend on them.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဆိုပါ အဂတိလိုက်စားမှုပုံစံသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း မပြုမှု၊ ပျက်စီးစေမှုနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ မြေထု၊ လေထု၊ ရေထုနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ (သစ်ပင်ပန်းမန်၊ တိရစ္ဆာန်)များနှင့်ပတ်သက်သည့် သဘာဝလောကနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော အဂတိလိုက်စားမှု ဖြစ်သည်။

Examples in Practice

- A. **Environmental corruption** has allowed illegal mining to destroy vast areas of the Amazon rainforest.
- B. Officials were caught accepting bribes to approve industrial waste dumping, highlighting deep **environmental corruption**.

34. Elite Capture

Definition

Political and social elites take resources intended to benefit the majority of the population. This can include economic, educational, social and political resources.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံသားအများစု ပိုင်ဆိုင်ရမည့် အများပိုင်အကျိုးအမြတ်များ၊ အရင်းမြစ်များ(စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးရင်းမြစ်)အား နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အခွင့်ထူးခံလူတစ်စုက လက်ဝါးကြီးအုပ် ရယူထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. **Elite capture** occurs when a small group of powerful individuals manipulate policies for their own benefit, leaving the general population at a disadvantage.
- B. Government programs aimed at poverty alleviation often fail due to **elite capture**, as wealthy elites divert resources meant for the poor.

35. Ethical Universalism

Definition

A doctrine that all humans should be treated equally and impartially. This doctrine is important to the study of corruption because it captures a commitment to a norm of equal, fair, and nondiscriminatory treatment of every citizen, from which corruption is usually a departure.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Ethical Universalism ဆိုသည်မှာ လူသားအားလုံးကို တန်းတူမျှတစွာ၊ ကျင့်ဝတ်နှင့်အညီ သမာသမတ်ကျစွာ ဆက်ဆံသင့်ကြောင်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လိုက်နာရမည့် အယူအဆတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ တန်းတူညီမျှရေး၊ တရားမျှတရေး၊ လူသားတိုင်း ခွဲခြားဆက်ဆံမခံရစေရေး အစရှိသည့် အဂတိလိုက်စားမှုလျော့နည်းသွားစေသော စံနှုန်းများအား အဓိကထားသောကြောင့် ဤအယူအဆ သည် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဘာသာရပ်အား လေ့လာရာတွင် အရေးပါသည်။

Examples in Practice

- A. **Ethical universalism** insists that every citizen should receive fair treatment regardless of their social status.
- B. Corruption directly violates the principles of **ethical universalism** by favoring some individuals over others.

36. Endemic Corruption

Definition

Endemic corruption is corruption that is primarily due to organizational weaknesses. In these cases, corruption is widespread and becomes the norm, not the exception. It is a form of corruption that violates moral standards and ethical norms.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အားနည်းချက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အဂတိလိုက်စားမှုကို ဆိုလိုသည်။ အဆိုပါအဂတိလိုက်စားမှုမျိုးတွင် အဂတိလိုက်စားမှုဆိုသည်မှာ နေရာတိုင်း ပျံ့နှံ့ဖြစ်ပွားနေပြီး နိုင်ငံ၏စနစ်တစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားစံနှုန်းများ၊ ကျင့်ဝတ်များ ချိုးဖောက်နေသည့် အဂတိလိုက်စားမှုပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. **Endemic corruption** within local governments has led to the mismanagement of public funds, affecting infrastructure development.
- B. Efforts to combat **endemic corruption** have been unsuccessful due to the deep-rooted networks of influence that control key sectors.

37. Enhanced Due Diligence

Definition

Additional identification measures to be taken by financial institutions with regards to high-risk customers and politically exposed persons (PEPs). Measures include validation and documentation by third parties.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော သြဇာတိက္ကမရှိသူ (နိုင်ငံရေးအဆင့်မြင့်အရာရှိများ Politically Exposed Persons – PEPs)၊ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ထပ်မံစိစစ်ဆောင်ရွက်မှုအစီအမံကို ဆိုလိုပါသည်။ ၎င်းအစီအမံတွင် တတိယအဖွဲ့ (ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း)များမှ အချက်အလက်များစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ခိုင်မာသေချာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့်အစီအမံများ ပါဝင်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. The financial institution adopted the **enhanced due diligence** measures to prevent money laundering and terrorism financing.
- B. To comply with international anti-corruption standards, the firm implemented and **enhanced due diligence** for all its foreign business partners.

38. Entrusted Authority

Definition

It refers to the authority, power, duty or office entrusted to a person through election, appointment, or employment contract, etc. It concerns conduct in a formal or professional capacity as opposed to actions as a private individual.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လုပ်ငန်းစာချုပ်အရ သော်လည်းကောင်း၊ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးမှုအရ သော်လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲမှသော်လည်းကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား ဩဇာအာဏာ တာဝန်ဝတ္တရား သို့မဟုတ် ရုံးဌာနကို ယုံကြည်စွာအပ်နှံထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့်မဆိုင်ဘဲ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်းနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. The mayor was **entrusted with the authority** to oversee the city’s emergency response during the natural disaster.
- B. Police officers are granted **entrusted authority** to enforce the law, but must exercise it with fairness and integrity.

39. Extortion

Definition

Act of utilizing, either directly or indirectly, one's access to a position of power or knowledge to demand unmerited cooperation or compensation as a result of coercive threats.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင်ခြင်း။ ရာထူးအာဏာ သို့မဟုတ် ပညာရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မရသင့် မရထိုက်သောအခွင့်အရေး သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအား ရရှိရန် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. The business owner refused to pay the bribe, despite threats of **extortion** from corrupt officials. **Extortion** by law enforcement officials has discouraged foreign investment in the country.
- B. The anti-corruption commission is investigating a case of **judicial extortion** involving high-ranking judges.

40. Extradition

Definition

The surrender by one country to another of an accused or convicted person under a bilateral agreement that specifies the terms of such exchanges, such as the persons subject to being exchanged and the crimes for which exchanges will be permitted. The 1988 Vienna Convention against Illicit Traffic in Narcotics and Psychotropic Substances makes money laundering an internationally extraditable offense.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရေး နှစ်ဖက်သဘောတူညီမှုစာချုပ် (တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရေးနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ လွှဲပြောင်းပေးရေး)ကဲ့သို့သော လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ နှစ်ဖက်သဘောတူညီမှု စာချုပ်အရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ထားသော လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် တရားစွဲဆိုခံရသော လူပုဂ္ဂိုလ်အား သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသို့ လွှဲပြောင်းခြင်း။ The 1988 Vienna Convention against Illicit Traffic in Narcotics and Psychotropic Substances ကွန်ဗင်းရှင်းအရ ငွေကြေးခဝါချမှုအား နိုင်ငံတကာ တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရေးဆိုင်ရာ ပြစ်မှုအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည်။

Examples in Practice

- A. The government approved the extradition of the suspect to face trial in the country where the crime was committed.
- B. A drug lord, who was arrested, is **extradited** to the country to stand trial for trafficking charges.

41. Facilitation Payment

Definition

A small bribe,(also called a ‘facilitating’, ‘speed’ or ‘grease’ payment), made to secure or expedite the performance of a routine or necessary action to which the payer has legal or other entitlement. It is referred to as giving tea money, gifts, or snacks in order to facilitate and speed up office procedures.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရရုံးဌာနများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရုံးဌာနမှ နိစ္စဓူဝဆောင်ရွက်ချက်များအား အဆင်ပြေချောမွေ့ မြန်ဆန်လွယ်ကူစေရေးအတွက် ဝန်ဆောင်မှုရယူသူမှ အစိုးရဝန်ထမ်းများအား ပေးရသည့် အသေးစားလက်ပေးလက်ယူမှု။ (လုပ်ငန်းအဆင်ပြေရန် ချောဆီထည့်ပေးခြင်း၊ အဆင်ပြေစေရေးပံ့ပိုးခြင်း၊ အမြန်ကြေးပေးခြင်းဟုလည်း ခေါ်ဆိုသည်) ရုံးလုပ်ငန်းများ အဆင်ပြေ၊ မြန်ဆန်စွာပြီးမြောက်ရေးအတွက် လက်ဖက်ရည်ဖိုး၊ လက်ဆောင်၊ စားစရာမုန့်များပေးခြင်းအား ခေါ်ဆိုသည်။

Example in Practice

- A. Transparency International considers **facilitation payments** a form of corruption that undermines fair governance.
- B. The government introduced strict anti-corruption laws to eliminate **facilitation payments** in public services.

42. Favoritism

Definition

The biased distribution of resources based on personal preference. For example, giving offices or benefits to friends and family regardless of qualification.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ခင်မင်နှစ်လိုခြင်းအပေါ် မူတည်ပြီး အရင်းအမြစ်များအား ဘက်လိုက်စွာ ခွဲဝေပေးခြင်း၊ မျက်နှာသာလိုက်ခြင်း၊ ဥပမာ- အရည်အချင်းအပေါ် မူတည်ခြင်းမရှိဘဲ မိသားစု၊ သူငယ်ချင်း စသည့် ပတ်သက်တော်စပ်မှုကြောင့် အကျိုးအမြတ်များ၊ အခွင့်အရေးများ ပေးခြင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။

Examples in Practice

- A. **Favoritism** in government contracts often leads to corruption, as officials award lucrative deals to their friends and family members.
- B. **Endemic favoritism** within the police force has resulted in unfair treatment and a lack of accountability for those in power.

43. Fraud

Definition

The act of intentionally deceiving someone in order to gain an unfair or illegal advantage (financial, political). Countries consider such offences to be criminal or a violation of civil law.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ငွေကြေး၊ နိုင်ငံရေးအရ တရားမဝင်သော၊ မမျှတသော အကျိုးအမြတ်ကို ရရှိစေရန်အလို့ငှာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိစွာပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လိမ်လည်ခြင်း၊ တချို့သောနိုင်ငံများတွင် အဆိုပါအပြုအမူအား ရာဇဝတ်မှု သို့မဟုတ် တရားမကြောင်းဆိုင်ရာဥပဒေအား ချိုးဖောက်ခြင်းဟု ယူဆသည်။

Example in Practice

- A. The bank introduced new measures to prevent **fraud** and protect customers from financial scams.
- B. **Procurement fraud** in infrastructure projects resulted in poor-quality roads and wasted taxpayer money.

44. Freeze at Assets

Definition

A temporary prohibition on the transfer, conversion, disposition, or movement of property or temporary assumption of custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ကြီးကြပ်ရေးအာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ် တရားရုံးမှထုတ်ပြန်ထားသော အမိန့်စာပေါ်တွင် မူတည်၍ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများအား လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း၊ နေရာပြောင်းလဲချထားခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းတို့အပေါ် ယာယီတားမြစ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

Examples in Practice

- A. The government imposed a **freeze** on the bank accounts of the company accused of illegal financial activities to prevent further fraud.
- B. As part of anti-terrorism measures, the authorities decided to **freeze the assets of several organizations** suspected of funding extremist groups.

45. Foreign Bribery

Definition

Payment of bribes overseas. The term is usually applied to the bribery of foreign public officials by companies, and this supply-side bribery is typically criminalized in anti-bribery laws deriving from the OECD Anti-Bribery Convention and the US Foreign Corrupt Practices Act (FCPA). These laws recognize that foreign bribery harms the country in which bribes are paid, while giving a commercial advantage to the bribe paying company.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုပြုလုပ်ခြင်း။ ဤဝေါဟာရအား နိုင်ငံခြားပိုင်ကုမ္ပဏီများမှ နိုင်ငံခြားသား ဝန်ထမ်းအရာရှိများ၏ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများကို ဖော်ပြရာတွင် အသုံးပြုပါသည်။ OECD(Organization for Economic Co-operation and Development)မှ ထုတ်ပြန်ထားသည့် OECD လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုတိုက်ဖျက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားသား အဂတိလိုက်စားမှုကျူးလွန်ခြင်း(Foreign Corrupt Practice Act) အက်ဥပဒေမှ ဆင်းသက်လာသော စကားလုံးဖြစ်သည်။ လာဘ်ပေးသူများဘက်မှလည်း အဂတိလိုက်စားမှု(ပြစ်မှု)မြောက်ကြောင်း ဆိုလိုပါသည်။ လာဘ်ပေးသည့် ကုမ္ပဏီများသည် စီးပွားရေးအရ အကျိုးအမြတ်ရရှိပြီး လာဘ်လာဘ ရရှိသော နိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားသားမှ ပြုလုပ်သော လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုကြောင့် ထိခိုက် နစ်နာမှုရှိသည်ဟု ဖော်ပြပါဥပဒေမှ ရေးသားထားပါသည်။

Examples in Practice

- A. The company was fined for engaging in **foreign bribery**, paying government officials overseas to secure lucrative contracts.
- B. **Foreign bribery** often involves paying officials in other countries to bypass regulations or obtain favorable treatment.

46. Funds or Other Assets

Definition

The term, funds or other assets, means any assets, including but not limited to financial assets, economic resources (including Oil and other natural resources), property of every kind, whether tangible or intangible, movable or immovable, however acquired, and legal documents or instruments in any form, including electronic or digital, evidencing title to, or interest in, such funds or other assets, money orders, shares, securities, bonds, drafts, or letters of credit, and any interest, dividends or other income on or value accruing from or generated by such funds or other assets, and any other assets and any other assets which potentially may be used to obtain funds, goods or services.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

“ရန်ပုံငွေများ သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်းများ” ဆိုသော ဝေါဟာရသည် မည်သည့်ပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှုမျိုးမဆို အားလုံးကိုဆိုလိုပြီး ပါဝင်နိုင်သည့်အရာများမှာ - ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ၊ စီးပွားရေးအရင်းအမြစ်များ (ရေနံနှင့် အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ)၊ ကိုင်တွယ်နိုင်သည့်/မကိုင်တွယ်နိုင်သည့်၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်/မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်၊ ဥပဒေအထောက်အထားပါဝင်သည့်/မပါဝင်သည့် ပစ္စည်းဥစ္စာများ၊- မည်သည့်ပုံစံမဆို (အီလက်ထရောနစ်စနစ်၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ် အပါအဝင်) ပိုင်ဆိုင်မှု သို့မဟုတ် အကျိုးခံစားခွင့်ကို သက်သေခံပေးသည့် စာတမ်းများ၊ ဥပဒေစာတမ်းများ သို့မဟုတ် အမှုထမ်းစာချုပ်များ၊ ငွေပေးအမိန့်များ ၊ ဂျယ်ယာများ၊ စတော့ခံစာချုပ်များ၊ အရောင်းအဝယ်စာချုပ်များ၊ အကြွေးစာချုပ်များ၊ အတိုး၊ ဂျယ်ယာအမြတ်ငွေ သို့မဟုတ် ထိုပစ္စည်းများမှ ရရှိလာသည့် အခြားဝင်ငွေ သို့မဟုတ် တန်ဖိုးတိုးချဲ့မှု အကျိုးအမြတ်များ၊ ရန်ပုံငွေ၊ ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများရယူနိုင်ရန် အသုံးပြုနိုင်သည့် အခြားပစ္စည်းများ ပါဝင်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. The court ordered the freezing of **all funds or other assets** belonging to the accused until the investigation is complete.
- B. Terrorist organizations are prohibited from using **funds or other assets** for recruitment or operational purposes.
- C. The Anti-Money Laundering Law requires banks to report any suspicious transactions involving **funds or other assets**.

47. Ghost Workers

Definition

Ghost workers are employees who appear on a payroll but do not actually work for the company or the public institution. Paychecks are created and paid to someone who either does not exist, or exists but does not work for the company or the public institution.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းရှိ လစာပေးငွေစာရင်းတွင် ပါရှိသော်လည်း အမှန်တကယ် အလုပ်မလုပ်သူအား ခေါ်ဆိုသည်။ ဝန်ထမ်းသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီတွင် အမှန်တကယ်ရှိမနေသော်လည်း လစာစာရင်းတွင် နာမည်ပါရှိနေသူကို ခေါ်ဆိုသည်။

Examples in Practice

- A. The government was losing millions in taxpayer money due to the corruption caused by **ghost workers**, who were on the payroll but didn't actually exist.
- B. In regions with high levels of corruption, **ghost workers** are often used to embezzle public funds, with fake names and identities filling empty positions.

48. Grease Money

Definition

Bribes, seen from the angle of the briber, and alluding to the "drop of oil given to a squeaky wheel" of excessive bureaucracy to make the things move smoothly again.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လာဘ်ပေးသူဘက်မှ အမြင်အရ လာဘ်ပေးခြင်းသည် အစိုးရယန္တရားလုပ်ငန်းကို ပိုမိုချောမွေ့လျင်မြန်အောင် “ချောဆီ” ထည့်ပေးခြင်း ဟုခေါ်သည်။

Examples in Practice

- A. In many corrupt systems, **grease money** is a common practice where individuals pay bribes to get things done faster, bypassing legal procedures.
- B. The investigation revealed that companies regularly paid **grease money** to customs officers to avoid lengthy inspection processes.

49. Governance

Definition

A concept that goes beyond the traditional notion of government to focus on the relationships between leaders, public institutions, and citizens, including the processes by which they make and implement decisions. “Good” governance is characterised as being participatory, accountable, transparent, efficient, responsive and inclusive, respecting the rule of law and minimizing opportunities for corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံသားများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)နှင့် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များအကြား ပတ်သက်ဆက်နွှယ်မှုကို ဆိုလိုသည်။ ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှု(Good Governance)တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ အကျိုးရှိထိရောက်မှု၊ ဘက်စုံအကျုံးဝင်မှု၊ မှန်ကန်သောတုံ့ပြန်မှု၊ ဥပဒေအား လိုက်နာလေးစားမှု၊ အဂတိလိုက်စားမှု၊ အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုတို့ ပါဝင်သည်။

Examples in Practice

- A. Weak **governance** structures in the country have led to widespread corruption and mismanagement. Good **governance** practices require transparency in public spending and decision-making.
- B. The company improved its **governance** policies to prevent fraud and ensure ethical business operations.

50. Game Theory

Definition

Game Theory is a framework for understanding strategic interactions between individuals or groups, where the outcome for each participant depends on the choices of others. It is widely used in economics, political science, and social science to model situations where people or organizations make decisions that affect one another. In game theory, individuals are assumed to act rationally to maximize their own benefits, considering the potential actions and reactions of others. Game theory helps explain a wide range of real-world phenomena, including cooperation, competition, negotiation, and conflicts. For example, it is often used to study corruption, elections, and business competition.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Game Theory ဆိုသည်မှာ လူတစ်ဦးချင်းရလဒ်သည် အခြားသူများ၏ ရွေးချယ်မှုများပေါ်တွင် မူတည်ပြီး လူတစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများအကြား မဟာဗျူဟာမြောက် ပတ်သက် ဆက်နွှယ်မှုအား နားလည်ရန်သုံးသော မူဘောင်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဂိမ်းသီအိုရီကို လူများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများတွင် တွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုပြီး အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် သည် အခြားသူအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး သိပ္ပံပညာ၊ လူမှုသိပ္ပံ စသည့်ကိစ္စရပ်များ ဆုံးဖြတ်ရာတွင်အသုံးပြုပါသည်။ **Game Theory** တွင် အခြားသူ၏ တုန့်ပြန်မှု၊ ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေရှိသော အခြေအနေများ၊ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားများအား အများဆုံးရရှိနိုင်ရေးအတွက် ယုတ္တိတန်စွာဆောင်ရွက်ခြင်းကို လေ့လာသောသီအိုရီ ဖြစ်ပါသည်။ **Game Theory** ကို အဂတိလိုက်စားမှု၊ ရွေးကောက်ပွဲ၊ စီးပွားရေးယှဉ်ပြိုင်မှု လေ့လာရာတွင် အသုံးပြုသည်။

Examples in Practice

- A. **Game theory** can explain why some public officials choose to act corruptly while others cooperate.
- B. Political analysts apply **game theory** to predict outcomes of elections and negotiation.

51. Grand Corruption

Definition

Acts committed at a high level of government that distort policies or the central functioning of the state, enabling leaders to benefit at the expense of the public good. See ‘corruption’, ‘petty corruption’ and ‘political corruption’.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရအရာရှိကြီးများမှ မူဝါဒ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများအား မိမိတို့လိုသလို ပုံစံပြောင်းလဲချမှတ်ခြင်း၊ အစိုးရဝယ်ယူရေး အသုံးစရိတ်များမှ မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက် အကျိုးအမြတ်ရယူခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Example in Practice

- A. Investigations revealed **grand corruption** in the government’s multi-billion-dollar infrastructure projects.
- B. Whistleblowers exposed **grand corruption**, showing how politicians laundered public funds through offshore accounts.

52. Illegal Wildlife Trade

Definition

Illegal wildlife trade Illegal trade in protected and endangered species, which often involves bribery, other forms of corruption. UNODC describes the illicit/illegal wildlife trade (IWT) as: “the illegal trade, smuggling, poaching, capture, or collection of endangered species, protected wildlife (including animals or plants that are subject to harvest quotas and regulated by permits).

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်တော့မည့် ရှားပါးမျိုးစိတ်သတ္တဝါများ၊ အပင်များအား တရားမဝင် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရာတွင် အဖြစ်များတတ်သော လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှု ပုံစံဖြစ်ပါသည်။ UNODC ဖော်ပြချက်အရ သားရဲတိရစ္ဆာန်များအား တရားမဝင်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်း သို့မဟုတ် ပါမစ်ပေးခြင်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် ကာကွယ်ထားသော မျိုးတုန်း ပျောက်ကွယ်တော့မည့် မျိုးစိတ်များ၊ ကာကွယ်ထားသော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအား စုဆောင်းခြင်း ပါဝင်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. Many exotic pets in markets are sourced from **the illegal wildlife trade**, endangering wild populations.
- B. Conservationists warn that **the illegal wildlife trade** is a multi-billion-dollar industry threatening global biodiversity.

53. **Illicit Financial Flow**

Definition

Cross-border movements of money illegally earned, transferred, or utilized. Illicit financial flows (IFFs) involve the transfer of money earned through illegal activities. These activities include corruption, criminal activities, and efforts to hide wealth from tax authorities.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

တရားမဝင်ငွေ ရှာဖွေ၍ရရှိခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုခြင်းကြောင့် နယ်စပ် ဖြတ်ကျော်၍ ငွေကြေးစီးဆင်းခြင်း။ **Illicit Financial Flow (IFL)**တွင် တရားမဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် ရရှိလာသောငွေများ လွှဲပြောင်းခြင်းကိစ္စရပ်ပါဝင်သည်။ တရားမဝင်ကိစ္စရပ်များတွင် အဂတိလိုက်စားမှု၊ ရာဇဝတ်မှုနှင့် အခွန်ရှောင်၍ ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုကို ဖုံးကွယ်သည့်လုပ်ရပ်များ ပါဝင်သည်။

Examples in Practice

- A. **Illicit financial flows (IFFs)** are a major issue in the country, as corrupt officials siphon off public funds to offshore accounts.
- B. The government has pledged to tackle **illicit financial flows** by increasing transparency and cracking down on corruption within financial institutions.

54. Integrity

Definition

Behaviors and actions consistent with a set of moral or ethical principles and standards, embraced by individuals as well as institutions, that create a barrier to corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions) သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီမှ လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် စံနှုန်း၊ ကျင့်ဝတ်၊ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စသည့် အဂတိလိုက်စားမှုကို ကာကွယ်တားဆီးနိုင်သည့်အပြုအမူနှင့် ဆောင်ရွက်ချက် များကို ခေါ်ဆိုသည်။

Examples in Practice

- A. The teacher was respected by her students because she always demonstrated honesty and **integrity** in her actions.
- B. The company's reputation was damaged due to a lack of **integrity** in its financial dealings.

55. Integrity Icon

Definition

An award scheme organized by non-profit organization, Accountability Lab, that seeks to reward government officials who have demonstrated integrity in public service. Integrity Icon also aims to create discussion around integrity and promote honesty and personal responsibility.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အကျိုးအမြတ်မယူသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှုကို လေ့လာစောင့်ကြည့်နေသော အဖွဲ့အစည်းများမှ အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုအား ဖော်ဆောင်ပြနိုင်သည့် အစိုးရအရာရှိ/အရာထမ်းအား ရှာဖွေပြီး ဆုချီးမြှင့်သည့်အစီအစဉ် ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦး၏ တာဝန်ယူတာဝန်ခံတတ်ခြင်း၊ ရိုးသားခြင်းကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ဖော်ဆောင်ပေးရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသူ လူပုဂ္ဂိုလ်အား Intergrity Icon ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

Examples in Practice

- A. **The Integrity Icon** award was given to a local government official who stood up against corrupt practices in his department.
- B. **As an Integrity Icon**, she fought tirelessly to expose financial misconduct within the organization, even at great personal risk.

56. Integration

Defination

The integration phase, the third and last stage of the classic money laundering process, places laundered funds back into the economy by re-entering the funds into the financial system and giving them the appearance of legitimacy.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ငွေကြေးခဝါချမှုဖြစ်စဉ်၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ ၎င်းအဆင့်တွင် ငွေကြေးခဝါချထားသော ငွေကြေးများကို ပုံမှန်ငွေကြေးစနစ်ထဲသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်စေကာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လည်ပတ်စေပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ၎င်းတရားမဝင်ငွေများသည် တရားဝင်ငွေကြေးများ ဖြစ်လာပါသည်။

Examples in Practice

- A. The final stage of money laundering, known as **integration**, allows criminals to use illegal funds without suspicion.
- B. Through **the integration process**, dirty money is funneled into real estate and luxury assets to appear legitimate.

57. Institutionalism (Theory)

Definition

A set of theoretical approaches in the social sciences that place institutions at the centre of the analysis. The institutionalist turn in the social sciences has led to a renewed focus on the role of institutions, which contrasts with the rational choice and behavioural approaches that are commonly associated with corruption theory. The neo-institutionalism that emerged from the 1980s onwards takes a broad view of what constitutes an institution. Institutions include not only formal rules, laws, constitutions, and government structures, but also the informal rules, logics and norms of an organization or community “that guide and constrain the behaviour of individual actors” (Lowndes 2017: 61). As such, the study of corruption through an institutional lens seeks to identify and explain the ways in which institutions shape the behaviour of individuals and groups. As a corollary, combatting corruption is seen to depend on changing institutions, formal and informal. Institutionalism is distinct from institutional corruption. Institutional corruption theorists take on the insights of institutionalism as they recognize how institutions shape the conduct of their members. However, they do not provide a general theory of corruption and rather focus on identifying and explaining a particular form of corruption in which institutions can be corrupt, even if their members are not engaged in corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လူမှုရေးသိပ္ပံတွင်ပါရှိသော သီအိုရီတစ်ခုဖြစ်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)သည် လေ့လာဆန်းစစ်မှု၏ အဓိကနေရာတွင် ရှိပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)အား လေ့လာသော ပညာရှင်များသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions)၏ အခန်းကဏ္ဍကို ဦးစားပေး အဖြစ် ဦးတည်လာကြသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions)သီအိုရီသည် အဂတိလိုက်စားမှု ဆိုင်ရာ သီအိုရီများဖြစ်သည့် Rational Choice နှင့် Behavioral approaches စသည့် သီအိုရီများနှင့် အတော်ပင် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေပါသည်။ ခေတ်သစ်အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ (Institutions) သီအိုရီသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာပြီး အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions)အပေါ်

ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အမြင်မှတစ်ဆင့် ကြည့်ရှုလေ့လာထားပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions)တွင် သမားရိုးကျစည်းမျဉ်း၊ ဥပဒေများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများ၊ အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံ သာမက သမားရိုးကျမဟုတ်သောဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ အယူအဆနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းရှိ တစ်ဦးချင်းစီ၏အပြုအမူပေါ် လမ်းညွှန်ချက်နှင့် စံနှုန်းများပါဝင်သည် (Lowndens 2017:61)။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions) အမြင်ရှုထောင့်မှ အဂတိလိုက်စားမှုအား ကြည့်ရှုပါက လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီနှင့် လူအုပ်စုများ၏အပြုအမူကို Institutions(အစိုးရယန္တရား)မှ ပုံဖော်သတ်မှတ်ထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အဂတိလိုက်စားမှုကို တိုက်ဖျက်လိုပါက အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions) သီအိုရီသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)တွင် အဖြစ်များလေ့ရှိသော အဂတိလိုက်စားမှုကို ပိုမိုရှင်းလင်းထင်ရှားစေပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions)တွင် အဖြစ်များလေ့ရှိသော အဂတိလိုက်စားမှုကိုလေ့လာသည့် ပညာရှင်များသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)ကို အတွင်းကျကျ လေ့လာပါသည်။ ၎င်းပညာရှင်များသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)က ၎င်းတို့၏အဖွဲ့ဝင်များ၊ ပါဝင်ပတ်သက်သောသူများကို မည်သို့ပုံဖော်မည်ကို လေ့လာသတိပြုမိသည်။ ၎င်းတို့သည် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့်ပတ်သက်သော ယေဘုယျသီအိုရီကို မထောက်ပံ့ပေးပါ။ ၎င်းအဂတိလိုက်စားမှုတွင် လူပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်လျှင်တောင် (လူပုဂ္ဂိုလ်များက အဂတိလိုက်စားမှု မပြုလုပ်လျှင်တောင်) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions) ကိုယ်တိုင်က အဂတိလိုက်စားမှု ဖြစ်ပွားစေသောပုံစံကို ရှင်းပြပုံဖော်ထားသော သီအိုရီဖြစ်ပါသည်။ (စကားချပ်-အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)တွင် ဂယ်ပေါက်ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် အဂတိလိုက်စားမှုမှာ အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။)

Examples in Practice

Here are the key features of **institutionalism**.

- Institutions are enduring structures that influence human behavior.
- They can be formal (laws, constitutions) or informal (traditions, social norms).
- Institutions evolve over time and are resistant to change.
- Power dynamics within institutions shape social, political, and economic outcomes.

58. Institutional Corruption

Definition

Institutional corruption refers to when an organization’s rules, culture, or practices encourage behavior that weakens its ability to serve the public or achieve its true goals. An approach to the definition and analysis of corruption that focuses on how institutions behave and shape the conduct of their members in ways that subvert their capacity to achieve their objectives.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများ သို့မဟုတ် အလေ့အထများသည် အများပြည်သူအကျိုးအတွက် ထိခိုက်ဆောင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့အစည်း၏ မူလရည်မှန်းချက်များအား တိကျစွာပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌လည်းကောင်း အားနည်းသွားစေသည့် အဂတိလိုက်စားမှုကိုဆိုလိုသည်။ အဖွဲ့အစည်းများသည် မည်သို့ အပြုအမူပြုကြသည်နှင့် ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့ဝင်များ၏အပြုအမူကို မည်သို့ပုံဖော်သတ်မှတ်ကြသည်ကို အဓိကထား လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ရည်ရွယ်ချက်များ တိကျစွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းကို ထိခိုက်နိုင်စေမည့် နည်းလမ်းများအပေါ် လေ့လာဆန်းစစ်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. A corporation systematically engages in price-fixing with competitors, and senior management turns a blind eye, allowing this practice to continue for years. It is kind of **institutional corruption**.
- B. **Institutional corruption** in the government led to widespread inefficiency and a loss of public trust.

59. Kickback

Definition

A bribe paid after the fact for an undue favor or service. For instance, a company that receives a government contract might send the responsible official regular payoffs for the duration of the contract. Street vendors may pay the permission-granting authority a small sum each month as long as they are allowed to operate.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မရသင့်မရထိုက်သော ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် မျက်နှာသာပေးမှုအတွက် ပေးချေရသော လာဘ်လာဘ၊ ဥပမာ- အစိုးရ၏ ကန်ထရိုက်တစ်ခုကို ရရှိထားသော ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ကန်ထရိုက် သက်တမ်းအတွက် လစဉ်ပုံမှန်ငွေပေးခြင်း (လိုင်းကြေး)ပေးခြင်း ပြုလုပ်သည်။ လမ်းဘေးဈေးသည် များသည် လမ်းဘေးတွင် ဈေးရောင်းချနိုင်ရေးအတွက် လစဉ်ငွေကြေးအနည်းငယ်ကို လာဘ်ငွေ (ပုံမှန်လိုင်းကြေး)အဖြစ် ပေးဆောင်ရသည်။

Examples in Practice

- A. **Kickbacks** are a form of corruption that often leads to inflated prices, as officials demand a percentage of the deal for their personal gain.
- B. The politician was arrested for accepting **kickbacks** from companies seeking to influence government policies.

60. Kleptocracy

Definition

A Greek word meaning "rule by thieves", kleptocracy refers to a system of government in which leaders use their position for private gain at the expense of the governed. It is typically correlated with autocratic regimes with no meaningful accountability mechanism, effectively allowing the leader to plunder the state and its citizens for personal enrichment and to entrench his hold on power.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

သူခိုးများမှအုပ်ချုပ်သည် (Rule by Thieves)ဟူသော ဂရိဝေါဟာရမှ ဆင်းသက်လာပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသောအသုံးစရိတ်များ၊ အပ်နှင်းထားသော ရာထူး၊ နေရာအား ကိုယ်ကျိုးအတွက်အသုံးပြုသည့် အစိုးရမှအုပ်ချုပ်သောစနစ်မျိုးကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှုမရှိသော အာဏာရှင်စနစ်ကိုခေါ်ဆိုပါသည်။ အုပ်ချုပ်သူသည် ၎င်း၏အာဏာကို ကြာရှည်စွာဆွဲကိုင်ထားနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံနှင့်နိုင်ငံသားများအား အဓမ္မအုပ်ချုပ်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းစနစ်မှ ကျားကန်ဖော်ဆောင်ထားပါသည်။

Examples in Practice

- A. In a **kleptocracy**, government officials divert national wealth into their private accounts, leaving citizens without essential services.
- B. The rise of **kleptocracy** in some developing nations has led to widespread poverty and inequality as corrupt elites control the resources.

61. Layering

Definition

The second phase of the classic three-step money laundering process between placement and integration, layering involves distancing illegal proceeds from their source by creating complex levels of financial transactions designed to disguise the audit trail and to provide anonymity. Actions are undertaken to ensure that **Law Enforcement Agencies (or Authorities)** are unable to trace proceeds of money laundering.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ငွေကြေးခဝါချမှုဖြစ်စဉ်တွင် အပိုင်း(၃)ပိုင်းပါရှိပြီး နေရာချထားခြင်း (Placement)နှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း(Integration)အကြား ဒုတိယအပိုင်းကို အလွှာပြုလုပ်ခြင်း(Layering)ကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ အလွှာပြုလုပ်ခြင်း(Layering)တွင် ရှုပ်ထွေးသော ငွေကြေးဆိုင်ရာ လွှဲပြောင်းပေးချေမှုပုံစံ ဖန်တီးထားပြီး ငွေကြေးဆိုင်ရာစာရင်းစစ်ဆေးမှုဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်စေရန်နှင့် ပိုင်ရှင်အမည် လျှို့ဝှက်ထားခြင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် တရားမဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပါဝင်သည်။ ငွေကြေး လွှဲပြောင်းမှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးပြုလုပ်သည့်အဖွဲ့များ Law Enforcement Agency (Authority) ခြေရာခံနိုင်ခြင်းမရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. By purchasing and reselling high-value real estate, the fraudsters engaged in **layering** to launder their profits.
- B. The use of cryptocurrency exchanges has made **layering** easier for money launderers.

62. Legal Person

Defination

Legal person refers to bodies corporate, foundations, partnerships, or associations, or any similar bodies that can establish a permanent customer relationship with a financial institution or own property. It is important to note that Legal Persons are separate entities from natural persons. Therefore, they can be sued or prosecuted the same as a natural person. In other words, it refers to a financial institution or organization, other than an individual, that has been established or possesses funds, and which conducts business involving regular communication with financial entities.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Legal Person ဆိုသည်မှာ- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဖောင်ဒေးရှင်းများ၊ စီးပွားရေးစပ်တူ လုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားအလားတူ လုပ်ငန်းများကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ ၎င်းအဖွဲ့အစည်း များသည် ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ခိုင်မာသေချာ သော ဝယ်ယူမှု(ဖောက်သည်)ပုံစံပတ်သက်မှုများ ရှိပါသည်။ Legal Person သည် သာမန် လူပုဂ္ဂိုလ်(Natural Person)နှင့် ကွဲပြားပါသည်။ သို့သော် Legal Person များကိုလည်း တရားစွဲဆို၍ ရပါသည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်မှအပ ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အမြဲတမ်းဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းထူထောင်ထားရှိသော သို့မဟုတ် ငွေကြေးပိုင်ဆိုင်သောအဖွဲ့အစည်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. A multinational corporation was fined for using a **legal person** to pay bribes in a foreign country.
- B. The investigation revealed that a network of **legal person** was used to hide embezzled public funds.

63. Lobbying

Definition

Any activity carried out to influence a government or institution’s policies and decisions in favour of a specific cause or outcome. Even when allowed by law, these acts can become distortive if disproportionate levels of influence exist— by companies, associations, organisations and individuals.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မိမိတို့လိုချင်သောရလဒ် သို့မဟုတ် မျက်နှာသာရရှိရန်အတွက် အစိုးရတစ်ရပ် သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)၏ မူဝါဒများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်သော ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ Lobby လုပ်ခြင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။ ဥပဒေအကြောင်းအရ တရားဝင် ခွင့်ပြုသည်ဆိုသော်လည်း ကုမ္ပဏီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းထံမှ Lobbying လုပ်ခြင်းအပေါ် အလွန်အမင်းလွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ပါက Lobby လုပ်ဆောင်မှုသည် ပုံစံပျက်သွားပါသည်။

Examples in Practice

- A. In many countries, the lobbying expenses have almost doubled over the last decade, reaching US\$ 2.8 billion in 2023.
- B. Environmental groups are **lobbying** for stricter regulations on carbon emissions.

64. Money Laundering

Definition

The process of concealing the origin, ownership or destination of illegally or dishonestly obtained money by hiding it within legitimate economic activities.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

တရားမဝင်၊ မမှန်မကန်ရရှိလာသော ငွေကြေးများအား တရားဝင်စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မူလဇာစ်မြစ်နှင့် အမှန်တကယ် အကျိုးအမြတ်ရရှိ ပိုင်ဆိုင်သူများကို ဖုံးကွယ် ထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Example in Practice

- A. The bank was fined for failing to follow **anti-money laundering** regulations. Authorities uncovered a **money laundering** scheme involving offshore accounts and fake companies.
- B. **Money laundering** allows criminals to turn illegal profits into seemingly legitimate wealth.

65. National Integrity System

Definition

A holistic approach to analyze both the extent and causes of corruption in a particular country by looking at the system of checks and balances and institutional pillars that form a society, including the executive, legislature, judiciary, ombudsman, media, civil society, and business sector. Developed by Transparency International, this framework is useful for evaluating a institution's strengths and weaknesses and developing the national anti-corruption strategic plan.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်စနစ်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်းရှိ တရားစီရင်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး၊ ခုံသမာဓိရုံး၊ မီဒီယာ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးကဏ္ဍ အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း(Institution) ဆိုင်ရာမဏ္ဍိုင်နှင့် ၎င်းမဏ္ဍိုင်အား ဟန်ချက်ညီအောင် ထိန်းကျောင်းစစ်ဆေးသောစနစ်အပေါ် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အဂတိ လိုက်စားမှုဖြစ်ပေါ်ရသောအကြောင်းများ၊ ဖြစ်ပေါ်နေသော အတိုင်းအတာပမာဏအား လေ့လာ ဆန်းစစ်သည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ Transparency International အဖွဲ့မှ ရေးဆွဲထားသောစနစ်ဖြစ်ပြီး ၎င်းမူဘောင်သည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်များကို လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အမျိုးသားအဆင့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းအတွက် အသုံးဝင်ပါသည်။

Example in Practice

- A. The **National Integrity System** assessment revealed weaknesses in law enforcement and public sector accountability.
- B. A strong **National Integrity System** helps prevent corruption by promoting transparency and good governance.

66. Natural Person

Definition

In **corruption terminology**, a **natural person** refers to a real, living individual (as opposed to a legal entity like a company or organization) who is involved in corrupt activities. A natural person can be a **bribe giver, bribe taker, intermediary, or beneficiary** of corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဂတိလိုက်စားမှုဆိုင်ရာ ဘာသာဗေဒတွင် **Natural Person** သည် အဂတိလိုက်စားမှုကို ကျူးလွန်သူ လက်ရှိသက်ရှိထင်ရှားရှိနေသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုဖော်ပြပါသည်။ (၎င်း ဝေါဟာရသည် အဖွဲ့အစည်း၊ ကုမ္ပဏီကဲ့သို့ ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းမဟုတ်ပါ။)။ **Natural Person** သည် လာဘ်ပေးသူ၊ လာဘ်ယူသူ၊ အဂတိလိုက်စားမှုအတွက် ကြားခံဆောင်ရွက်ပေးသူ၊ အဂတိလိုက်စားမှုမှရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်အား အမှန်တကယ်ရရှိသူတို့ ပါဝင်သည်။

Examples in Practice

- A. The investigation revealed that a **natural person** acted as an intermediary, transferring bribes between officials and private companies.
- B. In cases of political corruption, a **natural person**, such as a government official, is often responsible for accepting illegal payments.

67. Nepotism

Definition

Form of favouritism based on acquaintances and familiar relationships whereby someone in an official position exploits his or her power and authority to provide a job or favour to a family member or friend, even though he or she may not be qualified or deserving.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရရုံးဌာနတွင် အာဏာ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူတစ်ဦးသည် ၎င်းမိသားစုဝင် သို့မဟုတ် သူငယ်ချင်း၊ အသိမိတ်ဆွေများအတွက် အလုပ်အကိုင်နေရာ၊ အခွင့်အရေးပေးနိုင်ရန် ၎င်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အား အလွဲသုံးစားပြုလုပ်သည့် မျက်နှာသာပေးခြင်းပုံစံဖြစ်သည်။ ၎င်း၏မိသားစုဝင် သို့မဟုတ် သူငယ်ချင်း၊ အသိမိတ်ဆွေများသည် အရည်အချင်းရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ အခွင့်အရေးများပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. Many employees resigned due to **nepotism**, as promotions were based on personal connections rather than merit.
- B. To combat **nepotism**, the organization introduced strict recruitment guidelines based on skills and experience.

68. Oligarchy

Definition

Oligarchy refers to a system of governance or power where a **small group of elites—usually wealthy individuals, political leaders, or influential families—control a country, organization, or economy.** In such systems, corruption thrives because power is concentrated in a few hands, leading to **nepotism, favoritism, and state capture.**

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Oligarchy သည် အုပ်ချုပ်မှု သို့မဟုတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ စနစ်တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် နိုင်ငံ၊ စီးပွားရေး၊ အဖွဲ့အစည်းများအား ထိန်းချုပ်ဆုပ်ကိုင်ထားသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ဩဇာကြီးမားသော မိသားစုများ၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူတစ်ဦးချင်း ပါဝင်သည်။ ၎င်းစနစ်တွင် ဩဇာအာဏာသည် လူတစ်စုလက်ထဲတွင်ရှိပြီး **Nepotism ၊ Favoritism ၊ State capture** အစရှိသည့် အဂတိလိုက်စားမှုများကို ဦးတည်ဖြစ်ပွားစေသည်။

Examples in practice

- A. **Oligarchy-driven corruption** has led to a concentration of wealth and power among a few elite families.
- B. Economic policies are often designed to benefit **oligarch-controlled industries,** rather than ordinary citizens.

69. Oversight

Definition

The process of independently monitoring and investigating — internally or externally — the operations and activities of a government agency, company or civil society organisation to ensure accountability and efficient use of resources.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လွတ်လပ်စွာလေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုမ္ပဏီ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုရှိစေရေးနှင့် အရင်းအမြစ်များအား အကျိုးရှိထိရောက်အောင် အသုံးချရေးအတွက် ဌာနပြင်ပ သို့မဟုတ် ဌာနတွင်းတွင် လွတ်လပ်စွာလေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆိုလိုသည်။

Example in Practice

- A. Strong **oversight** mechanisms are necessary to ensure transparency in public spending. Independent media plays a key role in **oversight** by exposing political corruption.
- B. Weak **oversight** in financial institutions has allowed money laundering to thrive. The anti-corruption commission was created to improve **oversight** of government activities.

70. Passive Bribery

Definition

It refers to the act of receiving the bribe. This does not mean the passive briber has taken no initiative – in many cases he or she may have demanded the bribe in the first place.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

လဘာ်လဘာ၊ တံစိုးလက်ဆောင်အား လက်ခံထားခြင်းအပြုအမူကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ တံစိုးလက်ဆောင် လက်ခံသူဆိုသည်မှာ လက်ဆောင်အား ပေးရန်တိုက်တွန်းအားထုတ်ခြင်း မပြုဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်မသက်ရောက်ပါ။ အချို့သောအမှုများတွင် လက်ခံသူသည် လက်ဆောင်ပေးရန် တောင်းဆိုမှုများ စတင်ပြုလုပ်သူ ဖြစ်တတ်သည်။

Examples in Practice

- A. The civil servant was charged with **passive bribery** after accepting money from a company in exchange for approving permits without active solicitation.
- B. In cases of **passive bribery**, officials do not actively ask for bribes but accept them when offered, contributing to systemic corruption.

71. Patronage

Definition

It is the support or sponsorship of a patron (wealthy or influential guardian). Patronage is used to make appointments to government jobs, promotions, contracts for work, etc. Patronage violates the boundaries of legitimate political influence and the principles of merit.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

သူကောင်းပြုခြင်း။ ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး ဩဇာအာဏာရှိသည့် သူဌေးသူကြွယ်များသည် နောက်ကွယ်မှ ထောက်ပံ့ကူညီခြင်း။ လုပ်ငန်းကန်ထရိုက်၊ ရာထူးတိုးခြင်း၊ အစိုးရအလုပ်များအတွက် အလုပ်ခန့်အပ်ရန်အတွက် **Patronage** အသုံးပြုတတ်ပါသည်။ အဆိုပါ သူကောင်းပြုခြင်းပုံစံသည် အရည်အချင်းရှိမှု၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာတရားဝင်လွှမ်းမိုးမှု စသည့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ချိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. The president was accused of using **political patronage** to reward loyal supporters with government jobs.
- B. The wealthy businessman provided **patronage** to the arts by funding museums and theaters.

72. Petty Corruption

Definition

Everyday abuse of entrusted power by low- and mid-level public officials in their interactions with ordinary citizens, who often are trying to access basic goods or services in places like hospitals, schools, police departments and other agencies.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အများပြည်သူမှ ဆေးရုံ၊ ကျောင်း၊ ရဲစခန်း စသည့် အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူသုံးစွဲ နိုင်ရေးအတွက် အစိုးရဝန်ထမ်းများ (အမှုထမ်းနှင့်အလယ်လတ်တန်းအရာထမ်း)များနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရအမှုထမ်း၊ အရာထမ်းများမှ ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား နိစ္စရူဝ ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။

Examples in Practice

- A. The police officer was dismissed for engaging in **petty corruption**, accepting bribes from drivers to overlook traffic violations.
- B. Citizens often experience **petty corruption** when they must pay extra money to get their applications processed faster at a government office.

73. Placement

Definition

The first phase of the money laundering process: The physical disposal of cash proceeds derived from illegal activity.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ငွေကြေးခဝါချမှု၏ ပထမဦးဆုံးအဆင့်ကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ တရားမဝင်လုပ်ငန်းမှ ရရှိလာသော ငွေကြေးများအား နေရာချထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. The criminal organization used **placement** techniques to deposit large sums of cash into different bank accounts.
- B. Casinos are often used for **placement**, as criminals can exchange illegal cash for gambling chips and then cash out.

74. Pork- Barrel Politics

Definition

Pork-barrel politics refers to the discretionary use of public funds, typically from national budgets, to support causes that disproportionately benefit a local or particular interest group. Characteristics of pork-barrel politics include the circumvention of merit-based criteria to allocate funds. Resources are used to benefit groups connected to decision-makers, such as their political donors or constituents, and to support decisions which appear overtly vote-catching.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးရန်ပုံငွေ (အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်)များအား ဒေသတစ်ခု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အုပ်စုတစ်စုအကျိုးအမြတ်အတွက် မလျော်မကန်လက်ဝါးကြီးအုပ် အသုံးချခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ Pork-barrel politics ၏ ဝိသေသလက္ခဏာတွင် အရည်အချင်း စံသတ်မှတ်ချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး ငွေကြေးရန်ပုံငွေခွဲဝေမှုမရှိခြင်း ပါဝင်သည်။ အရင်းအမြစ် များအား သုံးစွဲလိုက်သော အကျိုးအမြတ်ရရှိလိုက်သော အဖွဲ့များသည် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အလှူရှင် များ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲသူများ စသည့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်သူများနှင့် ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆန္ဒပေးခြင်းအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရာတွင် ပံ့ပိုးနိုင်သူများ ဖြစ်နေသည်။

Examples in Practice

- A. During the election year, lawmakers engaged in **pork-barrel politics** by approving costly infrastructure projects in key voting districts.
- B. The government’s budget was filled **with pork-barrel spending**, including a luxury sports complex in a district represented by an influential politician.

75. Political Contribution

Definition

Any contribution, made in cash or in kind, to support a political cause. Examples include gifts of property or services, advertising or promotional activities endorsing a political party, and the purchase of tickets to fundraising events.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံရေးကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရန် ငွေကြေးအစရှိသည်တို့ကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်း။ ဥပမာ- နိုင်ငံရေးပါတီများအတွက် စည်းရုံးရေးဆင်းခြင်း၊ ရန်ပုံငွေရှာဖွေပွဲများတွင် လက်မှတ်များဝယ်ယူပေးခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ မြေ၊ အိမ်ရာနှင့် တန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းများအား လက်ဆောင်ပေးခြင်း စသည့် ပံ့ပိုးကူညီခြင်း။

Example in Practice

- A. Strict laws regulate **political contributions** to prevent corruption and undue influence.
- B. He was investigated for failing to disclose a large **political contribution** from a foreign donor.

76. Political Corruption

Definition

Manipulation of policies, institutions and rules of procedure in the allocation of resources and financing by political decision makers, who abuse their position to sustain their power, status and wealth. 58 See ‘corruption’, ‘grand corruption’ and ‘petty corruption’.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံ၏အရင်းအမြစ်များနှင့် ငွေကြေးတို့အား စီမံခန့်ခွဲရာတွင် မူဝါဒများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions) ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအပေါ် နိုင်ငံရေးအရ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူများက လက်ဝါးကြီးအုပ်ခြယ်လှယ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့သည် ရယူထားသော နေရာ၊ ရာထူး၊ အာဏာကြွယ်ဝမှုအား အသုံးပြုကာ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. The country is struggling to combat **political corruption**, which has led to economic decline.
- B. A recent scandal exposed widespread **political corruption** within the ruling party.

77. Politically Exposed Persons (PEPs)

Definition

Politically Exposed Persons (PEPs) are defined as follows,

- (i) **Foreign Politically Exposed Persons (PEPs)** are individuals who are or have been entrusted with prominent public functions by a foreign country, for example Heads of State or of government, Senior politicians, senior government, judicial or military officials, senior executives of state-owned corporations, or important political party officials.
- (ii) **Domestic Politically Exposed Persons (PEPs)** are individuals who are or have been entrusted domestically with prominent public functions. For example, Heads of State or of government, senior politicians, senior government, judicial or military officials, senior executives of state-owned corporations, and important political party officials.
- (iii) **International Organization (PEPs)** are persons who are or have been entrusted with a prominent function by an international organization, and refer to members of senior of senior management, i.e., directors, deputy directors, and members of the board or equivalent functions.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံရေးအဆင့်မြင့်အရာရှိများ (Politically Exposed Persons - PEPs) အဓိပ္ပာယ်အား အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုပြပါသည်-

- (က) နိုင်ငံရေးအဆင့်မြင့်အရာရှိများ(နိုင်ငံရပ်ခြား)ဆိုသည်မှာ အများပြည်သူအကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရာထူးအခွင့်အာဏာ ယုံကြည်အပ်နှင်းခံထားရသူများ သို့မဟုတ် ယခင်က ယုံကြည်အပ်နှင်းခံထားသူများကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ - နိုင်ငံတော်၏ ခေါင်းဆောင်များ၊ အစိုးရခေါင်းဆောင်များ၊ အကြီးတန်းနိုင်ငံရေးသမားများ၊ အကြီးတန်း

အစိုးရအရာရှိများ၊ တရားရေး သို့မဟုတ် စစ်ရေးအရာရှိများ၊ အစိုးရပိုင်ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ အဆင့်မြင့်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီမှ ထင်ရှားသောအရာရှိများ စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

- (ခ) နိုင်ငံရေးအဆင့်မြင့်အရာရှိများ(ပြည်တွင်း)ဆိုသည်မှာ ပြည်တွင်းအဆင့်တွင် အများပြည်သူအကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရာထူးအခွင့်အာဏာ ယုံကြည်အပ်နှင်းခံထားရသူများ (သို့မဟုတ် ယခင်က ယုံကြည်အပ်နှင်းခြင်းခံခဲ့ရသူများ)ကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ - နိုင်ငံတော်ခေါင်းဆောင်များ၊ အကြီးတန်းနိုင်ငံရေးသမားများ၊ အကြီးတန်းအစိုးရအရာရှိများ၊ တရားရေး သို့မဟုတ် တပ်မတော်အရာရှိများ၊ အစိုးရပိုင်ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ အဆင့်မြင့်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီထင်ရှားသော အရာရှိများ စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။
- (ဂ) နိုင်ငံရေးအဆင့်မြင့်အရာရှိများ (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ ယုံကြည်အပ်နှင်းခံထားသူများ)ဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်း၏ အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် ယခင်က ပါဝင်ခဲ့သူများကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ- ဥက္ကဋ္ဌများ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌများ၊ အဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် ထိုသို့တူညီသည့် အဆင့်မြင့်တာဝန်များကို ယူဆောင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။

Examples in Practice

- A. Banks are required to conduct enhanced due diligence when dealing with **politically exposed persons (PEPs)**.
- B. International anti-money laundering regulations require monitoring transactions involving **foreign PEPs**
- C. Financial institutions consider family members of **domestic PEPs** as high-risk clients.

78. Political Will

Definition

Demonstration and commitment by political leaders to address the challenges facing society or to fulfil a political pledge, such as fighting corruption or increasing political participation, by pursuing the appropriate policy responses, including wide-spread reforms.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး၊ နိုင်ငံရေးအရ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတိုးမြှင့်ရေး၊ အဘက်ဘက်မှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဆောင်ရွက်ရေး၊ သင့်တော်ကောင်းမွန်သည့် မူဝါဒဆိုင်ရာတုံ့ပြန်မှု ဆောင်ရွက်ရေး နှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာကတိကဝတ်များအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်အတွက် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် များမှ ကတိကဝတ်နှင့် ဆောင်ရွက်မှုများကို ခေါ်ဆိုသည်။

Example in Practice

- A. Civil society plays a crucial role in pressuring governments to demonstrate **political will** in tackling corruption.
- B. International organizations urge leaders to show **political will** in prosecuting corrupt officials.

79. Private Sector

Definition

Any company, household and institution that is not controlled by the public sector and which is run for private profit. Private sector corruption is characterized by groups from this sector influencing decisions and actions that lead to abuses of entrusted power.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(Institutions)၊ ၎င်းပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍသည် အစိုးရမှ ထိန်းချုပ်မှုများမပါဘဲ ပုဂ္ဂလိကအကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍရှိ အဂတိလိုက်စားမှုကို ဝိသေသခွဲရာတွင် ယုံကြည်စွာအပ်နှင်းထားသော ရာထူးဌာနအပေါ် အလွဲသုံးစား ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် လွှမ်းမိုးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. Private sector corruption, such as price-fixing and fraud, harms consumers and fair competition.
- B. The government introduced strict anti-bribery laws to regulate unethical practices in the private sector. Many global companies have adopted private sector compliance programs to promote ethical business practices.

80. Principal-Agent Theory

Definition

This theory is based on an economic concept called the principal-agent problem. It assumes that the problem of corruption is one of bureaucrats and other public employees (“agents”) not following the rules and failing to fulfill the expectations of their leaders (“principals”). Agents are delegated the responsibility to implement and enforce rules and regulations, but they can choose to pursue their private interests instead of the public interest represented by the principal. They can do this because principals in complex organizations don’t necessarily have access to all the information about what goes on, and agents can withhold key information, so principals are not fully able to monitor and control what agents do. This “information asymmetry” creates opportunities for corruption. In other words, not participating in corrupt actions is assumed to be the normal state of affairs as mandated by principals, and corruption is a deviation from this norm. The solution, in this way of thinking, is for policy makers (the principals) to change the rules and the monitoring enforcement mechanisms to limit the room for deviation and assure that bureaucrat’s behavior will stay closer to the expected norms of clean management. This thinking gave rise to a number of “technical” reforms, including measures aimed explicitly at corruption, and those that are assumed to implicitly alter incentives for corruption through controls and monitoring of important government processes where corruption can take place.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဤသီအိုရီသည် Principal-Agent ပြဿနာဟုခေါ်သော စီးပွားရေးဘာသာရပ် အယူအဆ တစ်ခုကို အခြေပြုသည့်သီအိုရီ ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအရာရှိတစ်ဦးနှင့် အခြားသော အစိုးရဝန်ထမ်း များ(Agents)သည် ၎င်းတို့၏ ဦးဆောင်သူ ခေါင်းဆောင်များ(Principals)မှ မျှော်လင့်ထားသော ကိစ္စရပ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးမှုမရှိခြင်းနှင့် စည်းကမ်းစည်းမျဉ်းများကို မလိုက်နာသောအခါ

ယခုကဲ့သို့သော ပြဿနာများပေါ်ပေါက်လာရသည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းများ(Agents)သည် ချမှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းကမ်းများ၊ ဥပဒေများကိုလိုက်နာရန် တာဝန်အပ်နှင်းခြင်း ခံရပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်မှ ဆောင်ရွက်စေလိုသော အများပြည်သူဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများကို ဆောင်ရွက်ရမည့်အရေး ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကိုသာ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ရှုပ်ထွေးလှသော အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ခေါင်းဆောင်(Principal)သည် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ အချက်အလက်များ အားလုံးကို မသိရနိုင်ပါ။ အစိုးရဝန်ထမ်းများ(Agents)သည် အဓိကအချက်အလက်များ(ရုံးဌာန၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ)ကို ဆုပ်ကိုင်ထားသောကြောင့် ခေါင်းဆောင်များ (Principals)သည် ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းကို ကောင်းစွာလုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ဤကဲ့သို့ အချက်အလက်များကို လက်တစ်လုံးခြား ကွယ်ဝှက်ချုပ်ကိုင်ထားခြင်းသည် အဂတိလိုက်စားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် အဂတိလိုက်စားမှုကိစ္စရပ်တွင် အစိုးရဝန်ထမ်းများ မပါရှိစေရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်များ(Principals)က ရည်ရွယ်ချက်အဖြစ် ထားခဲ့ပါသော်လည်း ၎င်းစံနှုန်းနှင့် သွေဖယ်ကာ အဂတိလိုက်စားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ အပြုအမူလုပ်ရပ်များသည် မျှော်လင့်ထားသော သန့်ရှင်းသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုစံနှုန်းများကို ပြည့်မီစေရန်နှင့် ရည်မှန်းချက်မှ သွေဖယ်မသွားစေရန်အတွက် ဥပဒေအာဏာ သက်ရောက်မှု ယန္တရားကို ထိန်းကျောင်းစောင့်ကြည့်ခြင်း၊ နည်းဥပဒေများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု မူဝါဒချမှတ်သူများ(Principals)က ယူဆလာကြပါသည်။ ဤအတွေးအခေါ်ကြောင့် အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်ပွားရာ အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအား ထိန်းကျောင်းခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်ပေါ်စေသည့် မက်လုံးများနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုအား ပပျောက်ရေးအတွက် အစီအမံအပါအဝင် နည်းပညာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး(Technical Reform)များ ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း သိရှိလာကြပါသည်။

Examples in Practice

- A. The **principal-agent problem** in government contracts often leads to misallocation of public funds.
- B. Corruption in law enforcement is a classic example of **principal-agent failure**, where officers prioritize personal gain over duty.

81. Predicate Offence

Definition

The criminal activity from which the proceeds of a crime are derived. Money laundering is a derivative crime. Its status as a crime depends on the origin of the funds involved.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ရာဇဝတ်မှု၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိလာသောငွေ၊ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော ပြစ်မှုများ၊ ပစ္စည်းများကို ဆိုလိုပါသည်။ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် ဆက်နွှယ်နေပါသည်။ ငွေကြေး၏ မူလဇာစ်မြစ် အပေါ် မူတည်သည့် ပြစ်မှုပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. The bank reported a suspicious transaction linked to a **predicate offense involving drug trafficking.**
- B. Authorities froze the assets of a politician after discovering **embezzlement as a predicate offense.**

82. Procurement

Definition

A multi-step process of established procedures to acquire goods and services by any individual, company or organisation – from the initial needs assessment to the contract’s award and service delivery.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မည်သူမဆို၊ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း၊ မည်သည့်ကုမ္ပဏီမှဖြစ်စေ တင်သွင်းသည့်ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား ရယူနိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရသည့်လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကနဦးတန်ဖိုးဖြတ်၊ အကဲဖြတ်မှစ၍ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကန်ထရိုက်ပေးခြင်းအထိ ပါဝင်သည်။

Example in Practice

- A. The government introduced **procurement** reforms to prevent corruption in contract bidding.
- B. Corrupt officials manipulated the **procurement** process to favor politically connected companies. A transparent **procurement** system helps ensure fair competition and efficient use of public funds.

83. Proceeds of Crime and Proceeds of Corruption

Definition

Proceeds of crime refers to any property, assets, or money that is obtained directly or indirectly through illegal activities or criminal offenses. This concept is central to understanding how criminals profit from their actions and the subsequent efforts to trace and recover these ill-gotten gains. Recognizing the proceeds of crime is essential for effective law enforcement and combating money laundering, as it allows authorities to target the financial benefits derived from unlawful conduct. In the context of the Financial Action Task Force (FATF), the proceeds of corruption refer to the illicit financial gains that result from the abuse of public office or power for private benefit. These are the funds or assets obtained through bribery, embezzlement, or other corrupt acts by government officials and related individuals, which must then be laundered through the financial system to hide their illegal origin.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်း သို့မဟုတ် တရားမဝင်ဆောင်ရွက်မှုများမှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ ရရှိလာသောငွေကြေး၊ ဥစ္စာပစ္စည်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို **Proceeds of Crime** ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဤအယူအဆသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုကိုနားလည်ရန်နှင့် ရရှိထားသော အကျိုးအမြတ်များကို လိုက်လံစုံစမ်းဖော်ထုတ်ပြီး ပြန်လည်ရယူရန် ကြိုးပမ်းသည့် လုပ်ငန်းများကို နားလည်ရန် ပါဝင်သည်။ Financial Action Task Force (FATF) တွင် အများပြည်သူဆိုင်ရာရုံးဌာန သို့မဟုတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား အသုံးပြု၍ရရှိလာသော တရားမဝင်ငွေကြေး၊ ဥစ္စာပစ္စည်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို Proceeds of Corruption ဟုခေါ်ပါသည်။ ၎င်းငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများသည် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်သူ မည်သူမဆို လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ အလွဲသုံးစားမှုများနှင့် အခြားသော အဂတိလိုက်စားမှုမှတစ်ဆင့် ရရှိလာသည့် ငွေကြေး၊ ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုခေါ်ဆိုပြီး အဆိုပါတရားမဝင်ငွေများသည် ငွေကြေးစနစ်ထဲတွင် ခဝါချခြင်းဖြင့် ၎င်း၏ တရားမဝင်မှုစေ့မြစ်အား ဖုံးကွယ်ထားပါသည်။

Examples in Practice

- A. A drug dealer sells narcotics and earns \$50,000. That \$50,000 is the proceeds of crime.
- B. If he buys a car with that money, the car also becomes proceeds of crime.
- C. A public official accepts a \$100,000 bribe in exchange for awarding a government contract. The \$100,000 is the proceeds of corruption.

84. Public Sector

Definition

The government and its decentralised units — including the police, military, public roads and transit authorities, primary schools and healthcare system — that use public funds and provide services based on the motivation to improve citizens’ lives rather than to make a profit.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်၊ အခြေခံပညာကျောင်းများ၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ အာဏာပိုင်များ၊ စစ်တပ်၊ ရဲ စသည့်အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အာဏာခွဲဝေပေးထားသည့်အဖွဲ့များအပါအဝင် အများပြည်သူဆိုင်ရာကဏ္ဍ။ အကျိုးအမြတ်ရရှိရေးထက် အများပြည်သူ(နိုင်ငံသား)များ၏ ဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေများကို အသုံးပြုထားပါသည်။

Example in Practice

- A. The government introduced reforms to reduce fraud in **public sector** procurement. Citizens demand accountability and better governance in the **public sector**.
- B. Digitalizing **public sector** services has helped reduce corruption in government offices.

85. Red Flag

Definition

In corruption cases, red flags signal potential bribery, embezzlement, or fraudulent activities. Investigators look for patterns of suspicious behavior to detect corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဂတိလိုက်စားမှုများတွင် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ ငွေအလွဲသုံးစားပြုမှု၊ လိမ်လည်မှုဖြစ်ပွားနိုင်ခြေ အချက်ပြအခြေအနေများကို ခေါ်ဆိုသည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများအနေဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် သံသယဖြစ်ဖွယ် အချက်ပြအခြေအနေများ(အပြုအမူများ)ကို ရှာဖွေရပါမည်။

Examples in Practice

- A. A company suddenly destroying financial records before an audit is a **red flag** for fraud.
- B. A person making frequent large cash deposits without a clear source of income is a **red flag** for money laundering.

86. Revolving Door

Definition

An individual who moves back and forth between public office and private companies, exploiting his/her period of government service for the benefit of the companies they used to regulate.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အစိုးရဌာနနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီ နှစ်ခုစလုံးတွင် နေရာ၊ ရာထူး ရယူကာ တစ်လှည့်စီလုပ်ကိုင်နေပြီး ၎င်းလုပ်ကိုင်နေသော ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းအတွက် အကျိုးအမြတ် ရရှိစေရန် အစိုးရဌာန၊ ရာထူးနေရာကို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. The **revolving door** between government regulators and big corporations has led to policies that benefit businesses at the expense of the public.
- B. Corruption watchdogs warn that the **revolving door** in politics allows former officials to exploit their connections for private gain.

87. Resource Curse

Definition

Resource curse refers to the argument that the discovery and utilization of natural resources may turn out to be as much a problem as an advantage for the country in which the resource is located.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

သဘာဝသယံဇာတများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းများကြောင့် သယံဇာတ တည်ရှိရာ နိုင်ငံတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများနှင့်အတူ နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာမှုအား သယံဇာတကျိန်စာ ဟုခေါ်သည်။

Examples in Practice

- A. Despite its vast oil reserves, the country suffers from **the resource curse**, with widespread corruption and economic instability.
- B. Economists warn that without proper governance, the newly discovered gold deposits could lead to **a resource curse** instead of national prosperity.

88. Reputation laundering

Defination

Reputation laundering is the process whereby a person, company or state that has engaged in criminal or unethical behaviors seeks to hide their past misdemeanors and enhance their legitimacy. This is often done with the assistance of those offering professional services including the legal and private intelligence sectors as well as the PR industry.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဂုဏ်သတင်းခဝါချခြင်း ဖြစ်စဉ်တွင် လူပုဂ္ဂိုလ်၊ ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမရှိသော အပြုအမူ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်မှုများ ပြုလုပ်ထားမှုအပေါ် ဖုံးကွယ်လို၍ ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏တရားဝင်မှုအား မြှင့်တင်လို၍ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်သောအပြုအမူ ဖြစ်ပါသည်။ ဂုဏ်သတင်းခဝါချခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ပုဂ္ဂလိကစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး ကဏ္ဍများ၊ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းများ စသည့် ကျွမ်းကျင်သူများ၏ ဝန်ဆောင်မှုအကူအညီကို ရယူပြီး ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။

Examples in Practice

- A. The billionaire accused of bribery engaged in **reputation laundering** by funding hospitals and universities to restore his public image.
- B. The company, linked to environmental destruction, attempted **reputation laundering** by launching a massive reforestation campaign.

89. Seizure

Definition

Taking temporary assumption of custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority. Court orders are generally required, but in some jurisdictions law enforcement agencies are entitled to seize assets. (Example- Ministry of Home Affairs)

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ကျွမ်းကျင်သူအာဏာပိုင် သို့မဟုတ် တရားရုံးမှ အမိန့်စာထုတ်ပေးမှုအပေါ်အခြေခံ၍ ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများအား ယာယီထိန်းချုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း။ တရားရုံးအမိန့်စာ သည် ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ပုံမှန်အားဖြင့်လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် အချို့သောတရားစီရင်ပိုင်ခွင့် နယ်ပယ်တွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့ကို ၎င်းအခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားသည်။(ဥပမာ-ပြည်ထဲရေး)

Examples in Practice

- A. The government **seizes** luxury properties owned by a corrupt politician who embezzled public funds.
- B. The businessman’s assets **are seized** after being found guilty of bribing officials to secure contracts.

90. **Sextortion****Definition**

A form of sexual exploitation which involves an abuse of power by person(s) in a position of authority seeking sexual favors.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ရာထူးနေရာ၊ အာဏာကို အသုံးပြုပြီး လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်ရယူခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. Authorities warn that **sextortion** scammers use fake profiles to manipulate victims.
- B. Schools are launching awareness programs to educate students about the dangers of **sextortion**.

91. State Capture

Definition

A situation where powerful individuals, institutions, companies or groups within or outside a country use corruption to shape a nation's policies, legal environment and economy to benefit their own private interests.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

နိုင်ငံတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပြင်ပ၌ဖြစ်စေ အာဏာရှိသူတစ်ဦး၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions)၊ ကုမ္ပဏီအုပ်စုများမှ အဂတိလိုက်စားမှုကိုပြုလုပ်ပြီး နိုင်ငံ၏မူဝါဒများ၊ ဥပဒေဆိုင်ရာအခြေအနေနှင့် စီးပွားရေးတို့အပေါ် လွှမ်းမိုးပုံဖော်ပြီး မိမိပုဂ္ဂလိက အကျိုးအမြတ်အတွက် အသုံးချခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Example in Practice

- A. The country's economy suffered due to **state capture**, where powerful corporations controlled government policies for their benefit.
- B. Investigations revealed that high-ranking officials were involved in **state capture**, passing laws that favored wealthy businessmen.

92. Systemic Corruption

Definition

The term describes environments where corrupt practices have become commonplace, institutionalized, or normalized. The term systemic corruption is used in different ways in different parts of the literature, with little consensus over the most appropriate use.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဂတိလိုက်စားမှုသည် နေရာအနှံ့တွင်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ (Institutions) တစ်ခုလုံးတွင်ဖြစ်စေ၊ သမားရိုးကျ အလေ့အထသဖွယ် ပျံ့နှံ့ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း။ Systemic corruption ဟူသော ဝေါဟာရကို စာပေနှင့် အခြေအနေအမျိုးအစားအပေါ်မူတည်၍ ပုံစံအမျိုးမျိုးအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။

Examples in Practice

- A. Many developing nations struggle with **systemic corruption**, making foreign investments risky.
- B. The banking scandal exposed **systemic corruption**, where regulators and executives colluded to hide financial fraud.

93. Tax Heaven

Definition

A **tax heaven** is a country or jurisdiction that offers low or zero tax rates, financial secrecy, and lenient regulations, making it attractive for individuals or companies to shift profits, hide wealth, or avoid paying taxes in their home countries. Tax heavens are often linked with corruption, money laundering, and illicit financial flows.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Tax Heaven ဆိုသည်မှာ အခွန်နှုန်းနည်းပါးစွာကောက်ခံသော သို့မဟုတ် အခွန်လုံးဝ ကင်းလွတ်သော၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအား လျှို့ဝှက်စွာကာကွယ်ပေးသော၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မတင်းကျပ်သော နိုင်ငံ သို့မဟုတ် တရားစီရင်ရေးကို ရည်ညွှန်းသည်။ ထိုသို့သော နိုင်ငံများသည် မူလနေထိုင်ရာ မိခင်နိုင်ငံမှ အခွန်ရှောင်ရေး၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုများအား ကွယ်ဝှက်ထားရေး၊ အကျိုးအမြတ်များ လွှဲပြောင်းရေးအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးချင်းစီအား ဆွဲဆောင်ဖိတ်ခေါ်နေပါသည်။ **Tax Heaven** သည် အဂတိလိုက်စားမှု၊ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ငွေကြေးစီးဆင်းမှုများနှင့် ပတ်သက်လေ့ရှိပါသည်။

Examples in Practice

- A. Many multinational corporations shift their profits to **tax heavens** to avoid paying higher taxes in their home countries.
- B. The country became known as a **tax heaven**, attracting foreign companies looking to minimize their tax obligations.”

94. Trading in Influence

Definition

Trading in influence Offering to influence a decision-making process in exchange for the promise of an undue advantage such as a bribe or other private gain. Trading in influence is an emerging concept in international law; it has been criminalized in some countries, as recommended in Article 18 of the United Nations Convention against Corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မရသင့်မရထိုက်သော အကျိုးအမြတ်များ(လာဘ်လာဘ၊ အခြားသောကိုယ်ကျိုးစီးပွားရယူမှုများ)အတွက် အလဲအလှယ်အနေဖြင့် အစိုးရရုံးပိုင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ခြင်း။ ဤစကားလုံးသည် နိုင်ငံတကာဥပဒေမှ ဆင်းသက်လာပြီး **United Nations Convention against Corruption** ၏ အပိုဒ်(၁၈)အရ **Trading in Influence** အား အချို့သော နိုင်ငံများတွင် ပြစ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

Examples in Practice

- A. **Trading in influence** is a common practice in industries like construction, where political connections are vital for securing large projects.
- B. Journalists uncovered a case of **trading in influence**, where a former politician used his network to sway government decisions.

95. Transparency

Definition

A characteristic of government, companies, organisations and individuals of being open in the clear disclosure of information, rules, plans, processes and actions. A principle, public officials, civil servants, the managers and directors of companies and organisations, and board trustees have a duty to act visibly, predictably and understandably to promote participation and accountability.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရ၊ ကုမ္ပဏီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီမှ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ လုပ်ငန်းများ၊ အစီအစဉ်များ၊ ဥပဒေနှင့်သတင်းအချက်အလက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖွင့်ဟပြောကြားသည့် ဝိသေသစရိုက်လက္ခဏာ။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အစိုးရအရာရှိများ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ၊ မန်နေဂျာများ၊ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏တာဝန်များကို ရှင်းလင်းစွာ ကျိုးကြောင်းမျှော်မြင်စွာ၊ တာဝန်ယူတာဝန်ခံစွာဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

Example in Practice

- A. Lack of **transparency** in corporate finances led to a major financial scandal.
- B. Citizens demand greater **transparency** in how elections are conducted.

96. Unexplained Wealth

Definition

Assets held by a person that clearly exceed what they could reasonably be expected to own through lawful acquisition. The closely-related concept of illicit enrichment is defined in Article 20 of the United Nations Convention against Corruption as “a significant increase in the assets of a public official that he or she cannot reasonably explain in relation to his or her lawful income”.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ ရရှိလာသည့် ပိုင်ဆိုင်မှုထက် ပိုမိုများပြားနေသည့် ပစ္စည်းဥစ္စာဓနများကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ Illicit enrichment ဟူသော စကားလုံးနှင့် အဓိပ္ပာယ်ခြင်း နီးကပ်စွာတူညီပါသည်။ အစိုးရအရာရှိတစ်ဦးသည် ၎င်းပိုင်ဆိုင်သည့်ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပွားများလာခြင်းအား ဥပဒေဘောင် အတွင်းမှရရှိလာသော ဝင်ငွေများဖြစ်ကြောင်း၊ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ ဖော်ပြနိုင်မှုမရှိခြင်းကို ဆိုလိုကြောင်း United Nations Convention against Corruption ၏ အခန်း(၂၀)တွင် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆို ဖော်ပြထားပါသည်။

Examples in Practice

- A. Authorities issued an **Unexplained Wealth Order** (UWO) against a businessman who could not justify his sudden multimillion-dollar fortune.
- B. Under the new anti-corruption law, individuals with **unexplained wealth** must provide evidence of legitimate.

97. Virtual Asset

Definition

A virtual asset is a digital representation of value that can be digitally traded, or transferred and can be used for payment or investment purposes. Virtual assets do not include digital representations of fiat currencies, securities, and other financial assets that are already covered elsewhere in the Financial Action Task Force (FATF) Recommendations.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Virtual Asset ဆိုသည်မှာ တန်ဖိုးသတ်မှတ်မှုကို ဒီဂျစ်တယ်စနစ်အဖြစ် ကိုယ်စားပြုထားခြင်း ဖြစ်ပြီး၊ ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် လွှဲပြောင်းနိုင်ခြင်း၊ ပေးသွင်းနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ခြင်း အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။ Virtual Asset သည် the Financial Action Task Force (FATF) အကြံပြုချက်များအရ လွှမ်းခြုံကာကွယ်ထားပြီးသားဖြစ်သော ကျပ်ငွေ၊ စတော့ရှယ်ယာနှင့် အခြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဥစ္စာပစ္စည်းကဲ့သို့ ဒီဂျစ်တယ်ကိုယ်စားပြုမှုများ မပါဝင်ပါ။

Examples in Practice

- A. Bitcoin is a popular **virtual asset** that can be used for investment or online payments.
- B. The government issued new regulations for trading **virtual assets** to prevent money laundering.

98. **Vote Buying**

Definition

Vote buying refers to the illegal practice of offering money, goods, services, or other benefits to voters in exchange for their vote in an election. It undermines the democratic process because it manipulates voters' choices through personal gain rather than free and informed decision-making. In simple terms, **vote buying is paying or giving something to people to make them vote for a particular candidate or party.**

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

မဲဝယ်ယူခြင်းဆိုသည်မှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒရှင်များအား ငွေကြေး၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ ပစ္စည်းအား တရားမဝင်ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် မဲရယူခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်တို့၏ ရွေးချယ်မှု အပေါ် ခြယ်လှယ်ရန်ဆောင်ရွက်သည့်ပုံစံဖြစ်ပြီး ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို အားနည်းလျော့ပါးစေသည်။ ရိုးရှင်းစွာပြောရလျှင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦး သို့မဟုတ် ပါတီတစ်ပါတီမှ မဲပိုမိုရရှိစေရေး အတွက် အများပြည်သူအား တစ်စုံတစ်ခုပေး၍ မဲဝယ်ယူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

Examples in Practice

- A. The election commission launched an investigation into allegations of **vote buying** in the rural districts.
- B. **Vote buying** undermines democracy because it pressures citizens to vote based on personal gain rather than their beliefs.

99. Weaponized Corruption

Definition

The deployment of corruption as a tool of foreign policy to undermine or destabilize another country is also referred to as strategic corruption. The term arose in the late 2010s in the NGO and foreign policy community, principally in the US, as part of a discourse emphasizing how corruption poses a threat to national security. It is typically used in the context of interfering with democratic processes and is often attached to the statecraft and geopolitical goals of modern autocratic states. Such approaches were used by both sides during the Cold War.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို မတည်မငြိမ်ဖြစ်စေရန် သို့မဟုတ် အင်အားလျော့ပါးစေရန်အတွက် အဂတိလိုက်စားမှုကို နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒ(Tool)အဖြစ် အသုံးပြုခြင်း။ ၎င်းဝေါဟာရအား ဗျူဟာမြောက် အဂတိလိုက်စားမှုဟု ခေါ်သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (အထူးသဖြင့် US တွင်) အဆိုပါ ဘာသာဗေဒ ဝေါဟာရအား အသုံးပြုလာပါသည်။ အဂတိလိုက်စားမှုသည် နိုင်ငံ၏လုံခြုံရေးအား ထိခိုက်နိုင်ကြောင်း သိရှိလာပြီး ၎င်းနည်းလမ်းအား ဒီမိုကရေစီအကောင်အထည်ဖော်နေသော နိုင်ငံများနှင့် ခေတ်သစ် အာဏာရှင်နိုင်ငံများရှိ ပထဝီနိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပရိယာယ်တွင် အသုံးပြုကြပါသည်။ စစ်အေး ကာလတွင် ၎င်းနည်းလမ်းအား နိုင်ငံများတွင် အသုံးပြုသည်။

Examples in Practice

- A. The media was controlled through **weaponized corruption**, ensuring only government-approved narratives were broadcast.
- B. International watchdogs condemned the country for using **weaponized corruption** to weaken the judiciary.

100. Whistleblowing

Definition

The sounding of an alarm by an employee, director, or external person, in an attempt to reveal neglect or abuses within the activities of an organization, government body or company that threatens public interest, its integrity and reputation.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီတစ်ခုချင်းတွင် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွား၊ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုနှင့် ဂုဏ်သတင်းကို ခြိမ်းခြောက်စေသော ဆောင်ရွက်ချက်များကို မျက်ကွယ်ပြုခြင်း၊ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းအပေါ် ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်မှဖြစ်စေ၊ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့မှ ဖြစ်စေ၊ အလုပ်သမားမှဖြစ်စေ သတင်းပေးတိုင်ကြားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

Examples in Practice

- A. **The whistleblower** exposed widespread corruption in the company, leading to a major investigation.
- B. **Whistleblowing laws** protect employees who report illegal activities within their organizations.

101. Zero-Tolerance

Definition

A term commonly used by organizations including companies, civil society organizations and international development agencies to signal a firm stance against corruption. “Zero tolerance” implies that an organization will make the maximum effort to prevent corruption, as well as to hold any individual(s) involved in corruption to account. The term is promoted as a means to elevate the seriousness of the issue and eliminate any ambiguity around the acceptability of different forms of corruption.

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အဂတိလိုက်စားမှုအား ခိုင်မာစွာဆန့်ကျင်ကြောင်း ဖော်ပြလိုခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအေဂျင်စီများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ကုမ္ပဏီအပါအဝင် အဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးမှ အသုံးပြုသည့် ဝေါဟာရဖြစ်သည်။ အဂတိလိုက်စားမှုကို လုံးဝလက်မခံခြင်း (Zero-Tolerance) ဆိုသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီမှ အဂတိလိုက်စားမှု တားဆီးကာကွယ်ရန် အမြင့်ဆုံး အားထုတ်ရေးအတွက် လှုံ့ဆော်ရန်အသုံးပြုသော စကားရပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးမျိုးသော အဂတိလိုက်စားမှုပုံစံများကို လက်ခံနေသည့် အငြင်းပွားဖွယ်ရာ ဖြစ်ရပ်များအား ချုပ်ငြိမ်းစေရေးနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကိစ္စရပ်၏ အရေးပါလေးနက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် အတွက် အသုံးပြုပါသည်။

Examples in Practice

- A. The new administration has a **zero-tolerance policy** against corruption, resulting in the firing of several high-ranking officials accused of bribery.
- B. The **zero-tolerance** policy on corruption within the company has led to the dismissal of employees found guilty of unethical behavior.

ရည်ညွှန်းကိုးကားသည့် စာအုပ်နှင့်သုတေသနစာစောင်များ

1. Ahmad, E. and Campos, J.E. (2000) A game-theoretic analysis of corruption in bureaucracies. IMF Working Paper No. 00/106. Washington, DC: International Monetary Fund. doi:10.5089/9781451852882.001.
2. Ang, Y.Y. (2020) China's gilded age: The paradox of economic boom and vast corruption. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Anti-Corruption Trust of Southern Africa (2022) Unpacking the definition of electoral corruption. Available at: <https://kubatana.net/2022/03/03/unpacking-the-definition-of-electoral-corruption/> (Accessed: 15 September 2025).
4. Barrington, R. et al. (eds.) (2023) 'A', in Dictionary of corruption. Newcastle: Agenda Publishing.
5. Bernhold, T. and Wiesweg, N. (2021) 'Principal-agent theory: Perspectives and practices for effective workplace solutions', in Appel-Meulenbroek, R. and Danivska, V. (eds.) A handbook of management theories and models for office environments and services. Abingdon: Routledge, pp. 117–128. doi:10.1201/9781003128786-10.
6. Campos, J.E. and Root, H.L. (1996) The key to the Asian miracle: Making shared growth credible. Washington, DC: Brookings Institution Press.
7. Corruption Watch (n.d.) Glossary of corruption-related terms. Available at: <https://www.corruptionwatch.org.za/glossary-of-corruption-related-terms-2> (Accessed: 15 September 2025).
8. Financial Action Task Force (FATF) (2018) Professional money laundering. Available at: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Professional-Money-Laundering.pdf> (Accessed: 15 September 2025).

9. Financial Action Task Force (FATF) (n.d.) FATF glossary. Available at: <https://www.fatf-gafi.org/en/pages/fatf-glossary.html> (Accessed: 15 September 2025).
10. Financial Action Task Force (FATF) (n.d.) Methods and trends: Laundering the proceeds of corruption. Available at: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/> (Accessed: 15 September 2025).
11. Helmke, G. and Levitsky, S. (2004) 'Informal institutions and comparative politics: A research agenda', *Perspectives on Politics*, 2(4), pp. 725–740.
12. Khan, M.H. (1996) 'The efficiency implications of corruption', *Journal of International Development*, 8(5), pp. 683–696.
13. Klingensmith, J.Z. (2014) *The political economy of pork-barrel spending*. PhD thesis. West Virginia University.
14. McCarthy, G. (2019) 'Peace negotiations and “ceasefire capitalism”', *Examining the origins, continuities and evolution of “Khaki Capital”*. Singapore: ISEAS Publishing, pp. 28–36. doi : 10.1355/ 9789814843560-007.
15. Meganck, R.A. and Saunier, R.E. (2007) *Dictionary and introduction to global environmental governance*. 1st edn. London: Routledge. doi:10.4324/9781849770996.
16. Méon, P.-G. and Weill, L. (2010) 'Is corruption an efficient grease?', *World Development*, 38(3), pp. 244–259.
17. OECD and Stolen Asset Recovery Initiative (StAR) (2011) *Identification and qualification of the proceeds of bribery*. Paris: OECD Publishing.
18. Persson, A., Rothstein, B. and Teorell, J. (2013) 'Why anticorruption reforms fail – Systemic corruption as a collective action problem', *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions*, 26(3), pp. 449–471.

19. Rothstein, B. and Varraich, A. (2017) Making sense of corruption. Cambridge: Cambridge University Press.
20. Stolen Asset Recovery Initiative (StAR) (n.d.) Glossary of asset recovery terms. Available at: <https://star.worldbank.org/glossary-asset-recovery-terms> (Accessed: 15 September 2025).
21. Transparency International (n.d.) Corruptionary A–Z. Available at: <https://www.transparency.org/en/corruptionary> (Accessed: 15 September 2025).
22. Transparency International (n.d.) The anti-corruption plain language guide. Berlin: Transparency International.
23. Transparency International (n.d.) Topic guide on electoral corruption. Available at: <https://knowledgehub.transparency.org/guide/topic-guide-on-electoral-corruption/5189> (Accessed: 15 September 2025).
24. U4 Anti-Corruption Resource Centre (n.d.) The anti-corruption glossary. Available at: <https://www.u4.no> (Accessed: 15 September 2025).
25. UK Government (n.d.) Proceeds of crime. Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/proceeds-of-crime> (Accessed: 15 September 2025).
26. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (n.d.) Asset forfeiture glossary of terms for prosecutors and financial investigators. Available at: <https://www.unodc.org> (Accessed: 15 September 2025).
27. UNODC (n.d.) E4J library resources. Available at: <https://www.unodc.org/e4j/en/resdb/index.html> (Accessed: 15 September 2025).

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်ရုံး
အမှတ်(၅၆)၊ ဇေယျဌာနီလမ်း၊ ဥတ္တရသီရိမြို့နယ်၊ နေပြည်တော်
ဖုန်း၊ ၀၆၇-၈၁၀၃၃၄၇

Website ; www.accm.gov.mm

Facebook : ACC Myanmar, Email: accm@accm.gov.mm